

ŠMARSKÉ NOVICE

Glasilo Občine Šmarje pri Jelšah | št. 36 | letnik 5 | december 2020

zima

PRIREDITVE

*VSEBINE BODO DOSTOPNE NA SPLETU IN NA YOUTUBE KANALU
KNJIŽNICE ŠMARJE PRI JELŠAH TER JZ TŠM ŠMARJE PRI JELŠAH.

- 10. 12.**
ČETRTEK
9.00
**ŠTUDIJSKI KROŽKI:
ZELIŠČARSKI NASVETI
ŠPELE POGELŠEK**
KNJIŽNICA ŠMARJE PRI JELŠAH
- 10. 12.**
ČETRTEK
18.00
**DELAVNICA ADOBE
PHOTOSHOP**
ZAVOD TŠM
- 10. 12.**
ČETRTEK
18.00
**LITERARNI VEČER: POL POL,
POGOVOR Z ANDREJEM
ČERNELČEM**
KNJIŽNICA ŠMARJE PRI JELŠAH
- 11. 12.**
PETEK
9.00
**UTŽO: 1. ZIMSKA BIORITEMSKA
JOGA S FIZIOTERAPEVTKO
VESNO TAJNŠEK**
KNJIŽNICA ŠMARJE PRI JELŠAH
- 11. 12.**
PETEK
18.00
**PRAVLJICA ZA OTROKE Z
NATALIJO ČOKL ŠOŠTARIČ**
KNJIŽNICA ŠMARJE PRI JELŠAH
- 12. 12.**
SOBOTA
18.00
**GLASBENA KNJIŽNICA:
CHAVES**
KNJIŽNICA ŠMARJE PRI JELŠAH
- 14. 12.**
PONEDELJEK
9.00
**UTŽO: SVET PRED DOMAČIM
PRAGOM Z MIRO ČAKŠ**
KNJIŽNICA ŠMARJE PRI JELŠAH
- 14. 12.**
PONEDELJEK
18.00
**PONEDELJKOVO SREČANJE Z
DR. KARLOM GRŽANOM**
KNJIŽNICA ŠMARJE PRI JELŠAH
- 15. 12.**
TOREK
9.00
**UTŽO: O KULTURI PITJA S
TADEJO VODOVNIK PLEVNİK**
KNJIŽNICA ŠMARJE PRI JELŠAH
- 15. 12.**
TOREK
18.00
**DELAVNICA
IZDELOVANJA BROŠK**
ZAVOD TŠM
- 16. 12.**
SREDA
9.00
**ŠTUDIJSKI KROŽKI: ZAPOJMO Z
JASMINO LEVIČAR**
KNJIŽNICA ŠMARJE PRI JELŠAH
- 16. 12.**
SREDA
18.00
**IZOBRAŽEVANJE ZA MIR Z
DRAGICO PAVŠEK GUZEJ**
KNJIŽNICA ŠMARJE PRI JELŠAH
- 17. 12.**
ČETRTEK
9.00
**ŠTUDIJSKI KROŽKI:
ZELIŠČARSKI NASVETI
ŠPELE POGELŠEK**
KNJIŽNICA ŠMARJE PRI JELŠAH
- 17. 12.**
ČETRTEK
9.00
**NEKAJ VAM ŽELIM POVEDATI,
POGOVOR Z VLASTO
NUSSDORFER**
KNJIŽNICA ŠMARJE PRI JELŠAH
- 18. 12.**
PETEK
9.00
**UTŽO: 2. ZIMSKA BIORITEMSKA
JOGA S FIZIOTERAPEVTKO
VESNO TAJNŠEK**
KNJIŽNICA ŠMARJE PRI JELŠAH
- 18. 12.**
PETEK
18.00
**PRAVLJICA ZA OTROKE Z JANJO
SIVEC IZ DRUŠTVA LEGENDE**
KNJIŽNICA ŠMARJE PRI JELŠAH
- 19. 12.**
SOBOTA
10.00
BOŽIČKOVANJE
ZAVOD TŠM, MKK NETEK,
DRUŠTVO LEGENDE
- 21. 12.**
PONEDELJEK
9.00
**UTŽO: KUHARSKA DELAVNICA
S SLAVICO JAVORNIK**
KNJIŽNICA ŠMARJE PRI JELŠAH
- 21. 12.**
PONEDELJEK
18.00
**PONEDELJKOVO SREČANJE Z
DR. KARLOM GRŽANOM**
KNJIŽNICA ŠMARJE PRI JELŠAH
- 22. 12.**
TOREK
9.00
**UTŽO: ŠEGE IN NAVADE OB
BOŽIČU Z GUSTO GROBIN,
IRENO ČERNELČ IN VLASTO
KRAMPERŠEK ŠUC**
KNJIŽNICA ŠMARJE PRI JELŠAH
- 22. 12.**
TOREK
18.00
**DELAVNICA
PEKA BOŽIČNE SLAŠČICE**
ZAVOD TŠM
- 22. 12.**
TOREK
18.00
**ČUDOVITO VESOLJE S
SEBASTIJANOM JAKŠO**
KNJIŽNICA ŠMARJE PRI JELŠAH
- 23. 12.**
SREDA
9.00
**ŠTUDIJSKI KROŽKI: ZAPOJMO Z
JASMINO LEVIČAR**
KNJIŽNICA ŠMARJE PRI JELŠAH
- 23. 12.**
SREDA
10.00
PRAZNIČNA LOKALNA TRŽNICA
Ploščad pred kulturnim domom
ZAVOD TŠM

ŠMARSKE NOVICE

— Glasilo Občine Šmarje pri Jelšah —

ODGOVORNA UREDNIKA

Špela Žaberl
spela.zaberl@tsm-smarje.si

UREDNIŠKI ODBOR

Sergeja Javornik
Žiga Planinšek
Špela Rožman
Katja Šket
Mateja Žagar

LEKTORIRANJE

Nastija Močnik
(razen oglasov in voščil)

NAKLADA

3.600 izvodov

ISSN

ISSN 2463-9044

IZDAJATELJ

Javni zavod za turizem,
šport in mladino
Šmarje pri Jelšah

Celjska cesta 6
3240 Šmarje pri Jelšah

www.tsm-smarje.si

OBLIKOVANJE

Katja Šket

TISK

Grafika Gracer, d. o. o.

DISTRIBUCIJA

Pošta Slovenije

ILUSTRACIJA NA NASLOVNICI

Katja Šket

Občinsko glasilo Šmarske novice z občasno prilogo Uradne objave izhaja predvidoma štirikrat letno in je brezplačno za vsa gospodinjstva v občini Šmarje pri Jelšah. Glasilo je vpisano v Razvid medijev Ministrstva za kulturo Republike Slovenije pod zaporedno številko 2015.

PRIPOROČILA AVTORJEM ZA NENAROČENE PRISPEVKE

Članki morajo biti opremljeni s polnim imenom in priimkom, naslovom avtorja in pripisano telefonsko številko, na kateri je mogoče preveriti avtentičnost. Uredništvo si v skladu z uredniško politiko in prostorskimi zmožnostmi pridržuje pravico do objave ali neobjave, krajšanja, spreminjanja, povzemanja ali delnega objavljanja nenaročenih prispevkov. Prispevki niso honorirani. Za vsebino in točnost podatkov odgovarja avtor prispevka.

Prispevke oddajte v formatih .doc, brez oblikovanja, vnesenih fotografij in grafik. Digitalne fotografije (vsaj ena je obvezna pri vsakem članku) pošljite kot samostojne datoteke v formatu .jpg in velikosti vsaj 1 MB. V besedilu dopišite stavek o vsebini fotografije in navedite avtorja.

Dolžina prispevkov je lahko največ 1.000 znakov s presledki, v vsakem primeru je priporočljiv dogovor z odgovorno urednico glasila.

ROK ZA ODDAJO PRISPEVKOV

Rok oddaje prispevkov, obvestil in drugih objav bo objavljen na spletni strani Občine Šmarje pri Jelšah www.smarje.si. Naslednja številka izide marca 2021.

UVODNIK

December je čas, ko v mislih zaobjamemo dogodke preteklih mesecev in začnemo razmišljati o prihajajočem letu. Tudi jaz ne morem mimo izziva, ki so ga zame v preteklem in letošnjem letu prinašale Šmarske novice. Kot odgovorna urednica sem imela priložnost spoznati veliko ljudi, slišati precej srečnih ter manj srečnih zgodb in si ustvariti podobo naše občine skozi drugačne okvire.

V času, ko je časopis spadal pod moje okrilje, smo pripravili vsebine za osem števil (dve sta bili izredni), natisnili 28.800 izvodov, ki smo jih oddali v poštni nabiralnik slehernega gospodinjstva, spisali in pridobili 239 člankov, oblikovali 34 različnih rubrik, pridobili 48 oglasnih prostorov ter letos presegle 70 % prihodkov oglaševalcev, in še bi lahko naštevali. Ne moremo pa izmeriti časa, ki smo ga namenili ustvarjanju vsake številke Šmarskih novic. Dostikrat smo potegnili v noč ali pokurili kakšen vikend, da je bila nova številka v ponedeljek že v tisku. Toda ves naš trud je bil poplačan, ko smo prejeli nepričakovan telefonski klic ali sporočilo bralca, ki je navdušen pojasnjeval, da je že prebral večino člankov, ki so ga razveselili in mu polepšali dan. Seveda pa ni pozabil vprašati, kdaj izide nova številka in ali že vemo, kaj bo osrednja tema.

Poslavljanje ni nikoli prijetno, in ko pride čas za slovo, se običajno zahvalimo sodelujočim. Zato se ob tej priložnosti zahvaljujem ekipi, tistim, ki ste mi dali priložnost za ustvarjanje, in vsem drugim, ki ste prispevali k oblikovanju vsake posamične številke, s katero smo želeli doprinesiti k utripu v naši občini. Ponosni smo na svoje prispevke, saj smo z njimi razveselili marsikaterega občana, ki je z radostjo prebral vsako številko časopisa in se seznanil z dogajanjem v občini. Verjamem, da tako ostane tudi v prihodnje.

Vsem bralcem želim vesele decembrske praznike, veliko zdravja in topline vaših najbližjih ter ob hladnih večerih druženje ob kaminčku in vroči čokoladi. Ne pozabite na nas in nazdravite novemu letu s prijatelji kar po skypu, saj nekaj drugačnega, novega ni nikoli odveč. Naj bo 2021 polno izzivov in pravih poti!

Špela Žaberl
ODGOVORNA UREDNIKA
ŠMARSKIH NOVIC

Špela Žaberl

- 1 Delavnica izdelovanja venčka
- 2 Dan splošne knjižnice
- 3 Pravljica za otroke z Natalijo Čokl Šoštarič
- 4 Virtualni Pozdrav vinu, predsednik društva Trta Jani Vreže
- 5 Virtualni Pozdrav vinu, vitez vina Franc Namursč
- 6 Virtualni prižig lučk

Fotografije:

1 Arhiv Zavoda TŠM Šmarje pri Jelšah, 2,3 Arhiv Knjižnice Šmarje pri Jelšah, 4 Arhiv Zavoda TŠM Šmarje pri Jelšah, 5 Katja Šket, 6 Matic Javornik

NAJBOLJ SEM
PONOSEN
NA SOLIDARNOST
IN EMPATIJO, KI SE
JE LETOS RAZVILA
IN OKREPILA
MED NAMI.
MATIJA
ČAKŠ

Spoštovane Šmarčanke in Šmarčani,

to leto si bomo zagotovo zapomnili kot leto, ki nas je zaznamovalo kot osrednje središče izbruha epidemije s koronavirusom v Sloveniji. Zakaj je ravno Šmarje kraj, kjer se je virus tako razširil, najbrž ne bomo nikoli povsem vedeli. Kljub začetnemu šoku smo znali stopiti skupaj kot lokalna skupnost in pokazati vsem Slovenkam in Slovencem, da cenimo drug drugega, znamo medsebojno sodelovati in si zaupati. Slednje je ključno za uspešno sodelovanje na vseh ravneh človekovega življenja.

V času epidemije in po njej je delo na občinski upravi teklo nemoteno z namenom uresničevanja načrtovanih projektov. Tako smo v sodelovanju z državo - z Direkcijo za infrastrukturo in Direkcijo za vode - določene projekte, ki zadevajo našo občino v prihodnje, pripeljali do pred izvedbene faze. Želimo si, da bi se podoba kraja in funkcionalnost cestne infrastrukture skozi kraj izboljšali, tako da bi bila kakovost življenja višja. Sodelujemo tudi z različnimi zavodi naše občine in jim skušamo pomagati, da bi bila njihovo osnovno poslanstvo in delovanje učinkovitejše zlasti zaradi njihovih uporabnikov, naših občanov.

Izpostavil bi predvsem urejanje nove enote fizioterapije v objektu stare šole in novih parkirišč pred zdravstvenim domom. Posebno skrb namenjamo starejšim občanom, saj zanje intenzivno delujemo na področju oskrbovanih stanovanj. Enako skrb namenjamo otrokom in zagotavljanju ustrezne vrtčevske in osnovnošolske infrastrukture. Na centralni šoli smo uredili tri nove učilnice in skladiščni del za kuhinjo ter povečali učiteljsko zbornico, ob podružnični šoli v Zibiki gradimo novo telovadnico, izdelujemo pa tudi idejni načrt za izgradnjo telovadnice pri podružnični šoli Kristan Vrh. V sodelovanju s krajevnimi skupnostmi smo uredili kar nekaj kilometrov cest. V več krajevnih skupnostih smo v sodelovanju z Ministrstvom za okolje in prostor uredili nekaj nevarnih plazišč, ki so ogrožala prebivalce, cestišča ipd. Podrobneje o občinskih projektih si lahko preberete v nadaljevanju teh novic.

V letu 2020 pa se je na ravni občine in med ljudmi ob slabem zgodilo tudi veliko dobrega. Knjižnica Šmarje pri Jelšah je znala pravočasno pristopiti k novi situaciji in našla edinstven način, kako se približati svojim uporabnikom. Zasnovala je svoj YouTube kanal, za katerega je dobila prestižno nagrado za najbolj inovativen pristop knjižnic v Sloveniji. Tako nismo ostali brez sveta, ki nam ga odpirajo knjige s svojimi spoznanji.

Med ljudmi se je odlično prijela v času korone postavljena Facebook stran Šmarski Argo, s katero se je poistovetil vsak Šmarčan, jezike pa so si lomili tudi vsi, ki imajo Šmarje radi. Čeravno smo se najprej smejali zgolj šalam, se je iz tega razvila prava zakladnica šmarskega narečja, ki je predstavljena tudi v knjižici Šmarske (pos) rečenice.

Zaključili smo dvoletni projekt čezmejnega sodelovanja In cultura veritas, ki nam je omogočil kar nekaj pridobitev predvsem na področju prepoznavnosti naše občine kot gastronomske, vinarske in muzejske destinacije.

Najbolj pa sem ponosen na solidarnost in empatijo, ki se je letos razvila in okrepila med nami. Ustvarjali smo most med generacijami, dokazali, da znamo stopiti skupaj, da zmoremo poskrbeti za ranljivejše skupine, da se znamo organizirati v kratkem času in da znamo biti samoiniciativni ter ob tem obdržati lastno pokončnost.

Čeravno bo letošnji december nekoliko drugačen, si želim, da bi bil tudi prazničen vsaj v krogu najožjih družinskih članov. Dovolite si biti optimistični, dobre volje in srečni tudi v majhnih, vsakdanjih pozornostih. Naj bo 2021 leto novih priložnosti in predvsem zdravja.

Zahvaljujem se vam za vaše sodelovanje, odgovorno ravnanje in potrpežljivost. Ostanite zdravi. Srečno!

MATIJA ČAKŠ,
DR. VET. MED., SPEC. BUJATRIKE
ŽUPAN

CESTA V LEMBERG KONČANA, NA PEČICI DELA ŠE V TEKU

Podjetje **Kit-ak gradnje** je jeseni zaključilo obnovo ceste v trg Lemberg. Obnovljen in razširjen je 580 m dolg odsek, urejeno je odvodnjavanje. Naložba je stala dobrih 185.000 evrov, ki jih je občina zagotovila v proračunu.

Medtem pa celjsko podjetje **VOC** nadaljuje dela na območju Pečice. V sklopu rekonstrukcije državne regionalne ceste bo urejena razširitev, zgrajeni bodo pločnik, dva prehoda za pešce in avtobusni postajališči. Naročnik del in glavni financer je državna **Direkcija za infrastrukturo**, pri projektu pa sodelujeta občini **Šmarje pri Jelšah** in **Rogaška Slatina**.

Sergeja Javornik

Cesta v trg Lemberg je širša in obnovljena.
FOTO: ARHIV OBČINE ŠMARJE PRI JELŠAH

Izvedba naložbe v naselju Pečica je v državni pristojnosti.
FOTO: ARHIV OBČINE ŠMARJE PRI JELŠAH

STARA ŠOLA DOBIVA NOVO PODOBO

Celjsko podjetje Mika Dom obnavlja historično fasado stare šole v Šmarju pri Jelšah. **Dela bodo trajala deset mesecev, stala bodo 269.287 evrov.**

Župan **Matija Čakš** in direktorica podjetja **Zdenka Krajnc** sta pogodbo podpisala 22. oktobra, izvajalec je bil v delo uveden 2. novembra. Nadzor nad izvedbo načrtovanih del izvaja **Jože Grobelnik** iz podjetja Uniprojekt, obnovo pozorno spremlja Zavod za varstvo kulturne dediščine iz Celja.

Poleg obnovljenega zunanjšega videza bo objekt dobil tudi novo vsebino. Občina je namreč septembra pridobila gradbeno dovoljenje za spremembo namembnosti prostorov v pritličju in prvem nadstropju stare šole. V pritličju bosta sodoben fizioterapevtski center in zdravstveno-delovni center, v prvem nadstropju pa prostori uprave javnega zavoda Zdravstveni dom Šmarje pri Jelšah. Trenutno je v postopku izdelave razpisna dokumentacija za objavo javnega naročila za izbiro izvajalca. Javno naročilo bo predvidoma objavljeno v začetku prihodnjega leta.

Mag. Anita Reich, vodja oddelka za investicije

Po obnovljeni historični fasadi bo objekt stare šole v Šmarju pri Jelšah dobil še nove vsebine.
FOTO: ARHIV ARHIV OBČINE ŠMARJE PRI JELŠAH

SANIRANA DVA VEČJA PLAZOVA

V zadnjih mesecih smo sanirali dva večja plazova v Hajnskem in Orehovcu.

V Hajnskem je saniranega 2,5 hektarja zemljišča. Narejenega je 900 m globinskega odvodnjavanja, vključno z jaški, globokimi do 5 m. Saniran je 250 m dolg odsek ceste. V cestišču so izvedena prečna in vzdolžna kamnito-betonska rebra, zamenjan je celoten ustroj tampona, cestišče je na novo asfaltirano. Dela je izvedlo podjetje **Marjana Sajka**. Sanacija je stala 175.225 evrov, od česar je 140.077 evrov zagotovilo Ministrstvo za okolje in prostor.

Plaz v Orehovcu je obsegal dva hektarja zemljišča. Podjetje Kit-ak gradnje je izvedlo 1.300 m globinskega odvodnjavanja, vključno z jaški, globokimi do 5 m. Saniranih je 530 m ceste. Narejeno je vzdolžno kamnito rebro v cesti, zamenjan celoten tamponski ustroj, cestišče je na novo asfaltirano. Ob cestišču je zgrajen 35 m dolg kamnito-betonski zid. Sanacijska dela so stala 192.579 evrov, od česar je 153.774 evrov zagotovilo Ministrstvo za okolje in prostor.

Bojan Žaberl, oddelek za okolje in prostor

Plaz v Hajnskem po sanaciji
FOTO: ARHIV OBČINE ŠMARJE PRI JELŠAH

OBNOVE ZAŠČITENIH IN DRUGIH KULTURNIH SPOMENIKOV

Z namenom ohranjanja, vzdrževanja in urejenosti nepremične kulturne dediščine v občini Šmarje pri Jelšah je občinski svet na letošnji junjski seji sprejel Pravilnik o sofinanciranju objektov kulturne dediščine v občini Šmarje pri Jelšah, ki je predstavljal podlago za objavo javnega razpisa o sofinanciranju objektov kulturne dediščine v občini Šmarje pri Jelšah v letu 2020.

S pomočjo javnih razpisov pomaga obnoviti stavbno dediščino trenutno okoli 35 občin v Sloveniji. Vse občine, ki izvajamo te razpise, se zavedamo izjemnega pomena in širokega potenciala obnovljene kulturne dediščine, zato se nam zdi smotrno del javnih sredstev namenjati prav temu segmentu. Na javni razpis v letu 2020 se je s pravočasno in popolno vlogo prijavil en kandidat. Na podlagi uspešne prijave je občina z upravičencem podpisala pogodbo o odobritvi sredstev za sanacijska dela na stavbi kulturne dediščine v naselju Babna Gora.

Za javni razpis v letu 2021 načrtujemo sredstva v višini 15.000 evrov, s čimer želimo podpreti do pet projektov obnove kulturne dediščine v občini Šmarje pri Jelšah. V okviru (predloga) proračuna za leto 2021 načrtujemo sredstva v višini 10.000 evrov za sofinanciranje obsežne obnove župnijske cerkve Marijinega vnebovzjetja v Šmarju pri Jelšah, ki je bila v zelo slabem stanju. Dela se bodo predvidoma izvajala med letoma 2017–2021. V letih 2017 in 2018 so se izvajala predvsem rušitvena dela, sanacija vlage v zidovih, nove zunanje drenaže, rekonstrukcija glavne vhodne stene cerkve, urejanje ogrevanja, elektrifikacija in zamenjava oken. V letih 2019 in 2020 so se izvajala predvsem dela: obdelava in montaža kamna, izdelava vhodnega portala na (novem) prizidku cerkve, restavracija oltarjev in kipov ter izdelava in montaža opreme in pohištva. Leta 2021 se bo obnovila fasada in uredila okolica. Občina

bo med letoma 2017–2021 za obnovo župnijske cerkve namenila predvidoma 195.000 evrov.

Za sofinanciranje obnove podružnične cerkve Marije matere dobrega sveta v Završah pri Grobelnem načrtujemo 50.000 evrov v okviru (predloga) proračuna za leto 2021. Streha na cerkvi je poškodovana v takšnem obsegu, da ogroža obiskovalce. Obstaja tudi velika nevarnost zamakanja, kar lahko povzroči uničenje notranje opreme in fresk. Prav tako je zaradi starosti in poškodb dotrajan zvonik. Dela bodo stala približno 160.000 evrov (prekrivanje strehe 75.000 in obnova zvonika 85.000 evrov), veliko dela pa bodo opravili tudi farani sami s prostovoljnimi delom. Naložbo nameravajo pokriti z občinskimi sredstvi, nabirko med farani, sofinancerskimi sredstvi škofije in morebitnim posojilom.

Damjan Boštjančič, vodja oddelka za družbene dejavnosti

Kakovostna izvedba drenaže na objektu v Babni Gori, ki jo je naredilo gradbeništvo Škorjanec. FOTO: ZLATKO PETROVIČ

Med izvedbo drenaže na objektu v Babni Gori FOTO: ZLATKO PETROVIČ

POSTOPNO DO VEČJE ŠOLSKE KUHINJE

Prejšnji mesec smo končali drugo fazo izgradnje prizidka in rekonstrukcije kuhinje v OŠ Šmarje pri Jelšah. Šola je pridobila tri nove učilnice, večjo zbornico in skladiščne prostore za kuhinjo. V sklopu obsežnega projekta sledi tretja faza, ki je predvidena prihodnje leto ob pogoju, da pridobimo sofinancerska državna sredstva. V tretji fazi sta predvideni rekonstrukcija šolske kuhinje in obnova tehnološke opreme.

Mag. Anita Reich, vodja oddelka za investicije

Druga faza obsežnega projekta je bila končana novembra. FOTO: ARHIV OŠ

Druga faza obsežnega projekta je bila končana novembra. FOTO: ARHIV OŠ

OBVESTILO O POPOLNI ZAPORI CESTE ZIBIKA–TINSKO

Zaradi zemeljskega plazju je do nadaljnjega zaprta cesta **Zibika–Tinsko pri kmetiji Založnik**. Prevoz je mogoč iz smeri Zibike–Vršna vas–Strtenica–Brezje pri Lekmarju–Šentjanž–Tinsko oziroma v obratni smeri.

Zaradi obsežnosti plazju sanacije v tekočem letu še ne bo, o datumu bomo javnost obvestili.

IZGRADNJA TELOVADNICE V ZIBIKI

Z novim šolskim letom je na javnem razpisu izbrana Lesnina MG oprema iz Ljubljane začela gradnjo telovadnice kot prizidek k podružnični osnovni šoli Zibika.

Strokovni nadzor pri gradnji izvaja podjetje Studio 73 iz Štor. Telovadnica bo obsegala tloris športne površine velikosti 240 m², dimenzije 12 x 20 m, ter 433 m² skupne površine vseh prostorov. Izvajalec je do sedaj izvedel izkope, porušil in odstranil obstoječo greznico ter objekt šole in nove telovadnice povezal na novo biološko čistilno napravo. Trenutno poteka gradnja zunanjih zidov, v delu objekta je izvedena plošča v prvem nadstropju, zgrajeno je stopnišče. Upamo, da bo do konca leta na objekt nameščena streha.

Telovadnica bo zelo podobna že izgrajeni telovadnici pri POŠ Sveti Štefan. Učencem podružnice in otrokom, vključenim v tamkajšnji dislocirani oddelek vrtca, bo omogočala izvajanje športne vzgoje, prebivalcem, društvom in klubom pa bo nudila prostorske možnosti za izvajanje njihovih programov dela oz. rekreacijo občanov. V telovadnici bo mogoče organizirati tudi množične športno-rekreativne in druge prireditve.

Telovadnico bo mogoče uporabljati predvsem za športne vsebine:

- igra med dvema ognjema, za katero se uporablja odbojgarsko igrišče – šolski program,
- odbojka,
- košarka (pomajšano igrišče z dodatnimi koši za mini košarko),
- badminton,
- mini nogomet (uporabijo se črte košarkarskega igrišča).

S projektom izgradnje telovadnice se nameravamo prijaviti tudi na javni razpis Fundacije za šport, kjer v letu 2021 pričakujemo sofinanciranje 70.000 evrov. Na podlagi uspešne kandidature za sredstva Eko sklada bomo na podlagi prejete pogodbe v letu 2021 prejeli 134.300 evrov.

Letos bodo izvedena dela v višini 150.000 evrov. Za dokončanje objekta (gradnja, nadzor, tehnični pregled) bomo v letu 2021 predvidoma potrebovali še približno 600.000 evrov. Naložbo nameravamo dokončati in jo predati namenu do začetka novega šolskega leta.

Damjan Boštjančič, vodja oddelka za družbene dejavnosti

Projekt izgradnje nove telovadnice v Zibiki teče od septembra, zaključen bo prihodnje leto.
FOTO: ARHIV ARHIV OBČINE ŠMARJE PRI JELŠAH

UREJENO PARKIRIŠČE PRI ZDRAVSTVENEM DOMU

V sklopu naložbe smo celovito uredili odvodnjavanje površin pred zdravstvenim domom v Šmarju pri Jelšah, uredili horizontalno in vertikalno prometno signalizacijo ter v skladu z normativi uredili prejšnje nekoliko kaotično parkiranje pred objektom.

Z obnovo parkirišča smo v skladu z normativi in standardi zagotovili 12 parkirnih mest za osebna vozila. Vrednost naložbe je znašala 20.570 evrov. Dela je izvedel podjetnik **Janko Orač** iz Šmarja pri Jelšah.

Mag. Anita Reich, vodja oddelka za investicije

Pred zdravstvenim domom je zdaj urejeno parkirišče. FOTO: ARHIV ARHIV OBČINE ŠMARJE PRI JELŠAH

Pred zdravstvenim domom je zdaj urejeno parkirišče. FOTO: ARHIV ARHIV OBČINE ŠMARJE PRI JELŠAH

PROSTOFER PREVOZE ŠE IZVAJAMO

Zlata mreža, pod okriljem katere poteka projekt brezplačnih prevozov za starejše občane Prostofer, obvešča, da nadaljuje izvajanje prevozov.

V času zaostrenih epidemioloških razmer uporabniki še vedno potrebujejo nekatere nujne prevoze, npr. na naročen zdravniški pregled. Zato ohranjamo prevoze po sistemu, ki je bil vpeljan pred časom, torej da brezplačne prevoze Prostofer izvajamo pod posebnimi pogoji in z določenimi omejitvami:

- Prevozi se opravljajo samo za nujne primere (npr. na naročen pregled pri zdravniku).
- Prevozi se opravijo samo v primeru, da je oseba popolnoma zdrava oz. brez vseh bolezenskih znakov.
- Prevozi se izvajajo samo znotraj občine – če gre za nujen prevoz izven območja občine, uporabnik potrebuje dokazilo, tj. napotnico od zdravnika.

Za obveščenost uporabnikov glede vseh omejitev poskrbijo že v klicnem centru, saj uporabnika ob vsakem klicu vprašajo, ali je prevoz res nujen ali ga je mogoče prestaviti. Če se izkaže, da je prevoz nujen, sledijo vsi ukrepi, ki so bili uvedeni za preprečevanje okužb – to je, da v primeru slabega počutja uporabnika oz. bolezenskih znakov prevoz zavrnamo.

Starejši občani, ki ne vozijo sami, so doma na bolj odročnih krajih, kjer je javni promet težje dostopen oz. ga sploh ni, potrebujejo našo pomoč kljub epidemiji. Prevozi so namenjeni starejšim prebivalcem šmarske občine, ki sami ne vozijo, nimajo sorodnikov in imajo nižje mesečne dohodke pa tudi slabše povezave z javnim prevozom. Prostofer jim omogoča lažjo dostopnost do zdravniške oskrbe, brezplačne prevoze do javnih ustanov, trgovine, banke ... Prevoz lahko naročite s klicem na brezplačno telefonsko številko **080 10 10**. Klicni center deluje vsak delavnik med 8. in 18. uro, rezervacijo prevoza pa je treba najaviti vsaj tri dni pred izvedbo prevoza.

*Sergeja Javornik,
koordinatorica projekta
Prostofer*

HVALA NAŠIM PROSTOFERJEM

Prevoze opravlja osem prostovoljcev, naših prostovoljcev: **Vladimir Arzenšek, Olga Avbelj, Karol Drogenik, Roman Drogenik, Elizabeta Fidler, Jožica Fidler, Branko Podrepšek in Branimir Verbovšek.**

Spoštovani prostoferji, nesebično in prostovoljno opravljate veliko delo. To je v iztekajočem se letu še posebej zahtevno. V spomladanskem valu epidemije ste razumevajoče sprejeli odločitev o prekinitvi izvajanja prevozov, v drugem valu odgovorno spoštujete vsa priporočila in navodila pristojnih služb za preprečitev širjenja okužb. Prejemamo pohvale o vašem delu, občani so vam izjemno hvaležni za prijetne pogovore med vožnjo, pomoč, ki jo ponudite, za vašo točnost, varno in udobno vožnjo ter vso skrb, ki jo namenite uporabnikom.

Zato je bila odločitev za uvedbo prevozov Prostofer dobra. Iskrena HVALA za vaš nesebični prispevek h krepitvi čuta za sočloveka v lokalni skupnosti. Ostanite zdravi in srečno na vseh poteh tudi v prihodnje.

Prostoferji po lanskem prazničnem zajtrku pri županu
FOTO: ARHIV ARHIV OBČINE ŠMARJE PRI JELŠAH

PREVOZNOST OBČINSKIH CEST V ČASU ZIMSKIH RAZMER

V zvezi z nastalimi zimskimi razmerami, ki so glede na geografsko lego po občinah različne, želimo vse občane opozoriti, da morajo vozniki motornih vozil med 15. novembrom in 15. marcem imeti **predpisano ustrezno zimsko opremo**. Ustrezna zimska oprema poleg prilagojene hitrosti glede na stanje cest in vremenske razmere zagotavlja varno udeležbo v cestnem prometu.

Tako kot vsako leto bodo občine in krajevne skupnosti tudi letos v zimskih razmerah zagotavljale vzdrževanje cest **v skladu s predpisano zakonodajo** (Zakon o cestah, odloki o občinskih cestah, Pravilnik o rednem vzdrževanju javnih cest). Zimske razmere nastopijo takrat, ko je zaradi zimskih pojavov (sneg, poledica in drugo) lahko ogroženo normalno odvijanje prometa. Izvajalci vzdrževanja cest zaradi izrednih vremenskih razmer in drugih nepredvidljivih okoliščin (okvare strojne opreme ipd.) včasih v vsakem trenutku in na vsaki lokaciji ne morejo zagotoviti takšne prevoznosti ceste, ki bi jo morda občani takrat pričakovali. Zato moramo vozniki ostati strpni in potrpežljivi ter upoštevati postavljeno cestnoprometno signalizacijo.

Vzdrževanje prevoznosti posameznih cest v zimskih razmerah določa Pravilnik o rednem vzdrževanju javnih cest, ki ceste opredeljuje s prednostnimi razredi, v katere so razvrščene glede na kategorijo, gostoto in strukturo prometa, geografsko-klimatske razmere in krajevne potrebe. **Za večino občinskih cest je tako opredeljeno, da je prevoznost zagotovljena, če višina snega ne presega 15 cm, promet pa je možen z uporabo zimske opreme vozil.** To pomeni, da so ponekod potrebne tudi snežne verige, predvsem tam, kjer je to tudi izrecno določeno s prometno signalizacijo.

V obdobju izredno močnega sneženja, ob močnih zametih in snežnih plazovih prevoznosti cest ni treba nujno zagotavljati. Podobno velja za poledico, če je zaradi dežja cesta gladka in poledice ni mogoče odpraviti z razpoložljivimi tehničnimi sredstvi (žled).

Na pomembnejših lokalnih cestah, zbirnih mestnih in krajevnih cestah je ob normalnem sneženju od 5. do 20. ure treba zagotoviti prevoznost, možni so zastoji do dveh ur, predvsem med 20. in 5. uro. Med močnim sneženjem so v nočnem času možni zastoji.

Na ostalih lokalnih, mestnih in krajevnih cestah je treba zagotoviti prevoznost cest med 7. in 20. uro, pri čemer se upoštevajo krajevne potrebe. Na teh cestah so v tem času ob normalnem sneženju možni krajši zastoji, ob močnem in dolgotrajnejšem sneženju pa so zastoji možni do enega dneva.

Na javnih poteh, parkiriščih in kolesarskih povezavah se prevoznost cest zagotavlja glede na krajevne potrebe. Pri normalnem sneženju so možni zastoji do enega dneva, ob močnem sneženju pa so možni tudi večdnevni zastoji.

Mesta in način **posipanja proti poledici** se določijo glede na geografsko-klimatske razmere, lego, naklon in kategorijo ceste ter druge lokalne razmere. Poledenele površine na zasebnih dovoznih cestah ali površinah za pešce so dolžni vzdrževati lastniki oz. upravljavci nepremičnine na svoje stroške.

Občane želimo opozoriti, da Zakon o cestah (ZCes-1) in odloki o občinskih cestah v posameznih občinah določajo, da morajo lastniki zemljišč ob občinski cesti dopustiti prost odtok vode in odlaganje snega na njihovo zemljišče, če se jim s tem ne povzroča škoda. Lastniki objektov ob občinski cesti morajo imeti na strehah objektov, s katerih se lahko na občinsko cesto vsuje sneg, pritrjene snegolove. Z objektov ob cesti morajo lastniki odstraniti ledene sveče pravočasno in tako, da ne ogrozijo varnosti udeležencev v prometu. Omenjeni predpisi tudi določajo, da je sneg prepovedano metati na cesto. Globa za fizične osebe za večino omenjenih prekrškov na podlagi odlokov znaša 200 evrov, za nekatere pa 1.000 evrov.

Marko Razboršek
vodja inšpektorata in redarstva, inšpektor I

DRUŠTVO GODBENIKOV ŠMARJE PRI JELŠAH

Takole smo se lani, tik pred prazničnim koncertom, »nastavili« fotografu v novih suknjičih. Ponosni na svoj nov logotip, hvaležni in iskreno veseli nove oprave, v veselem pričakovanju svojih zvestih poslušalcev smo 26. 12. 2019 sedli na oder. In nismo še odigrali zadnje skladbe, že so »padale« nove ideje, novi predlogi za koncert 2020. Pa je prišlo prestopno leto 2020 in z njim vse, kar se trenutno dogaja. Prostor za vaje sameva, ob petkih vsem nekaj manjka. Manjkajo vaje, manjka druženje, manjkajo tisti občutki, ki smo jih vsi doživljali ob misli, da je treba do nastopa dodelati še to in ono.

Kljub vsemu naštetemu smo se odločili, da poskusimo nekaj, kar nam je, kot to prestopno leto, popolnoma neznano. V sodelovanju z našo knjižnico načrtujemo presenečenje 26. 12. 2020 točno ob 18. uri.

O vsem vas bomo še obvestili. Za zaključek pa ...

Ko bo vsega tega konec, bomo razumeli, kako malo potrebujemo, kako veliko pravzaprav imamo in kako dragoceni so medsebojni odnosi.

Vse dobro vam želimo ob prihajajočih praznikih, naj vam in nam uspe vsaj delček tistega, kar načrtujemo.

Društvo godbenikov Šmarje pri Jelšah

GODBA
Šmarje pri Jelšah

Člani društva godbenikov
FOTO: ARHIV GODBENIKOV
ŠMARJE PRI JELŠAH

SLADKO 2021

VEDNO ODLIČNO

iz naše hišne slaščičarne

Gostilna
KRPAN

DOSTAVA ali OSEBNI PREVZEM

03 817 11 00

NEPOZABEN IN NADVSE PRILJUBLJEN UČITELJ VEKOSLAV STRMŠEK NA KRISTAN VRHU

Mateja Žagar, bibliotekarka,

DOMOZNANSKA ZBIRKA KNJIŽNICE ŠMARJE PRI JELŠAH

»Budil je učiteljstvo k delu za ljudstvo, na nešteti učiteljskih zborovanjih je zbujal v navdušenih besedah učiteljsko zavednost: zakaj bil je prepričan, da mora narodu koristiti le zavedno, narodno misleče in za narod čuteče učiteljstvo.« S temi besedami je Anton Pesek v imenu Zveze štajerskih učiteljev ob Strmškovi prezgodnji smrti leta 1907 v poslovilnem govoru izrazil spoštovanje in slovo od svojega cenjenega učiteljskega kolega.

SV. PETER NA MEDVEDOVEM SELU

Zanimivo ime, Medvedovo selo, ste že slišali zanj? To je naselje, ki se razlega po gričih okoli cerkvice sv. Petra ob poti iz Mestinja proti Pristavi. Ignacij Orožen je v svoji sedmi knjigi Lavantinske škofije ugotavljal, od kod vasi ime. Menil je, da morda po lastniku prve posesti v vasi, Medvedu. Ali pa po hribu nad vasjo, ki se imenuje Medvešček. Kraj je bil prvič omenjen v urbarju leta 1404 kot Perneschiezz, leta 1796 pa se je spremenil v Bärenthal. Stoletja nazaj pa so si nekateri razlagali, da je kraj ime dobil po medvedih iz okoliških

gozdov, ki naj bi v preteklosti povzročali neprijetnosti vaščanom. O lovih na medvede še danes pričajo ljudske zgodbe. Medvede so zvaljali v jamo, ki so jo prekrili z vejami, nanje pa za vabo nastavili meso. Ko so ulovili zadnjega medveda, so od veselja pripravili pravo veselico, in jama, v katero naj bi padel zadnji medved, je še danes na Straži.

Dr. Pavel Strmšek pa v svojem zapisu Medvedovo selo (1936) sklepa, da je kraj ime verjetno res dobil po medvedih, kot tudi morebitni nekdanji posestnik Medved. Vendar pa je Medvedovo selo le dodatek k imenu Sv. Peter, da bi se razlikoval od Sv. Petra pod Sv. Gorami in Sv. Petra v Savinjski dolini. Današnje ime Kristan Vrh je kraj dobil po drugi svetovni vojni.

ŠOLA IN PRVI UČITELJI

Leta 1811 se je na Medvedovo selo priselil organist **Martin Zupan**, ki je kmalu po prihodu spoznal, da kraj potrebuje šolo. Pri kapucinih v Celju je opravil izpit za vaškega učitelja ter pričel v svoji hiši učiti prostovoljne učence pisati in brati v slovenskem jeziku ter računati in peti. Za plačilo je jemal vse, kar so mu starši otrok

prostovoljno dajali, pozimi pa so učenci skrbeli za kurjavo tako, da je vsak s seboj v šolo prinesel po eno poleno. Okoli leta 1830 je zaradi neznanega vzroka s svojo šolo prenehal in se odselil na Podplat.

Leta 1836 je nedeljsko šolo pričel kaplan **Peter Cenc**. Poučeval je v Gašparjevi leseni koči, kjer je sredi sobe stala dolga miza, okoli nje pa dolge klopi. Za njim je tam poučevalo še kar nekaj kaplanov in prostovoljnih učiteljev vse do leta 1846, ko so na priporočilo škofijskega šolskega nadzornika Antona Martina

Slomška ustanovili splošno in redno šolo, enorazrednico. Šola je najprej delovala po hišah v okolici cerkve, leta 1863 pa je dobila svoje poslopje. Šolstvo v Sv. Petru na Medvedovem selu je bilo tako kvalitetno, da je v 19. stoletju od tam šole nadaljevalo in dokončalo 11 duhovnikov, 21 učiteljev, učiteljic in profesorjev ter pet sokrajanov ostalih poklicev.

NADUČITELJ VEKOSLAV STRMŠEK

(31. 5. 1864–8. 9. 1907)

V Sv. Petru na Medvedovem selu je od leta 1884 poučeval tudi **Vekoslav (Alojz) Strmšek**. S Ponikve, kjer je živel in učil, je občasno nadomeščal bolnega učitelja in šoli leta 1885 priboril dvorazrednico. Leta 1889 se je odločil tam zasesti mesto nadučitelja in si pri Sv. Petru s svojo družico ustvaril srečno življenje v krogu družine, hvaležnih občanov in urejenih šolskih razmer. Zvestobo in prijateljstvo je gojil tudi med svojimi kolegi učitelji iz domačega šolskega okraja. Šolo je uredil po lastnih nazorih ljudske šole na deželi in se trudil, da bi šolanje pripomoglo revnemu kmečkemu prebivalstvu do lepše prihodnosti in napredka. V dvajset let dolgi dobi poučevanja na Medvedovem selu je bil vzoren učitelj. S svojo očetovsko prijaznostjo si je znal pridobiti otroke in brez krute strogosti vzdrževati disciplino in šolski uspeh. Svetoval in pomagal je tudi svojim sokrajanom, ki so ga globoko cenili.

Boril se je za pravice učiteljev na slovenskem Štajerskem in si prizadeval za njihovo združenje v enotno organizacijo Zvezo

spodnještajerskih učiteljskih društev, ki naj bi povezovala učitelje in ljudi. Mnogokrat je poudarjal: **»Ne bodimo učitelji samo otrokom, ampak tudi narodu samemu!«** Posebno skrb je posvečal učiteljskemu društvu šmarsko-rogaškega okraja, ki ga je vodil 17 let. Bil je upravni odbornik Zveze slovenskih učiteljskih društev in Slovenske šolske matice. Oddaljenost Sv. Petra mu ni preprečevala, da se ne bi udeležil prav vsake seje in zborovanja. Svoje strokovne članke je objavljajl v Domovini, Zvončku in Učiteljskem tovarišu.

Za razvedrilo pa je na svojem posestvu na Polenci obdeloval zemljo in skrbel za živino. Bil je večč kmetovalec in dober gospodar. Zadnja leta življenja je še posebej proučeval položaj kmeta v družbi, vendar sta mu pri tem številne načrte preprečili zahrbtna bolezen in prezgodnja smrt. Vekoslav Strmšek ni poznal ponižujoče

skromnosti takratnih učiteljev, ponosen na svoj stan je z dvignjeno glavo korakal skozi svoje življenje. Učiteljsko društvo šmarsko-rogaškega okraja mu je po njegovi smrti leta 1908 za zasluge na področju šolstva postavilo spominsko ploščo na šolskem poslopju v Sv. Petru na Medvedovem selu.

VIRI

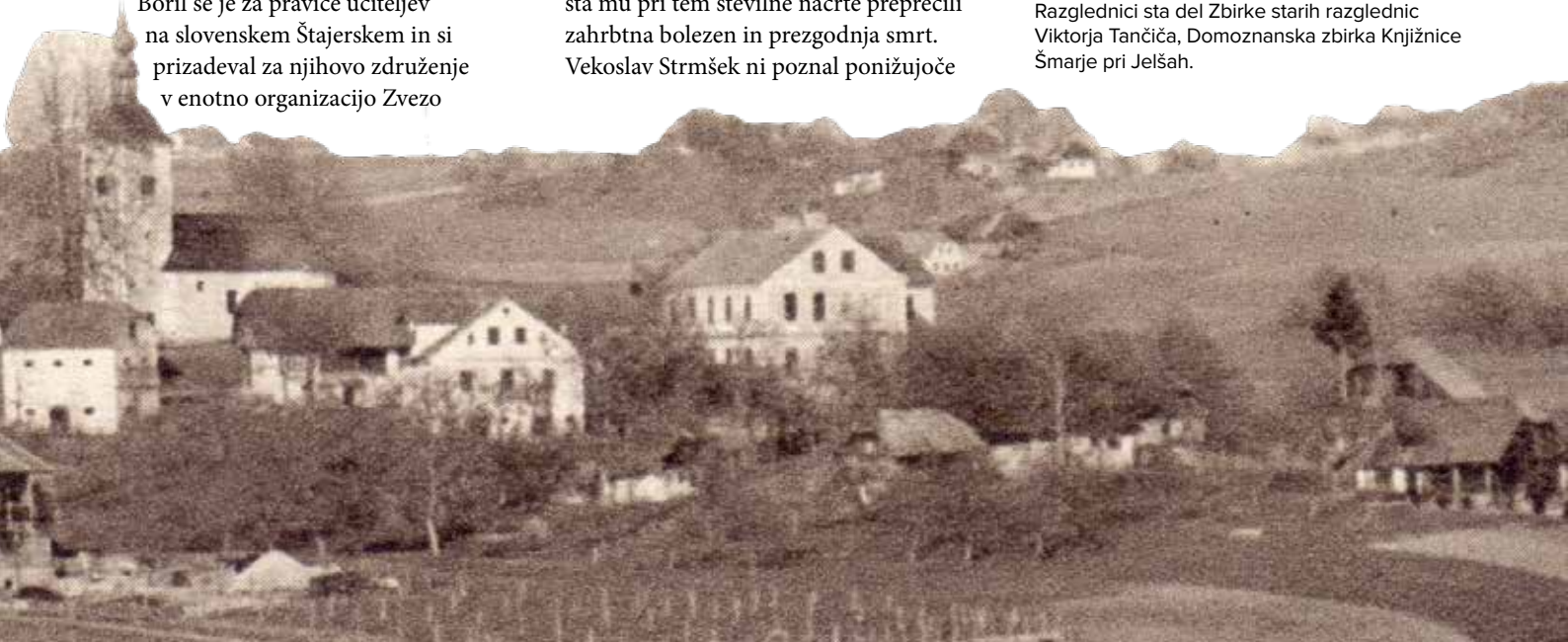
Strmšek, P. Medvedovo selo, 1936.

Levstik, M. Vekoslav Strmšek. V Ilustrovani narodni koledar za leto 1908, str. 90-101.

FOTOGRAFIJE

- 1 Sv. Peter na Medvedovem selu, 1939
- 2 Nadučitelj Vekoslav Strmšek, 1907 (Vir: Ilustrovani narodni koledar za leto 1908, str. 91)
- 3 Sv. Peter na Medvedovem selu, 1918

Razglednici sta del Zbirke starih razglednic Viktorja Tančiča, Domoznanska zbirka Knjižnice Šmarje pri Jelšah.

DESETLETJA ANGAŽMAJA STANETA JAGODIČA

BESEDILO: *Žiga Planinšek*
FOTOGRAFIJA: *Matevž Kostanjšek, 2009*

S svojimi osebnostmi in dejanji na lastne načine zaznamujemo kraje, v katerih živimo ali v katere se vračamo. Z njimi in njegovimi prebivalci sükemo odnos, ki se ob potovanjih skozi našo življenjsko pot vselej spreminja, vedno pa pušča spominsko sled, po kateri se lahko znova in znova vračamo k svojim koreninam.

Je mednarodno priznan angažirani umetnik, ki je svoje otroštvo preživel v Šmarju, kmalu pa ga je pot zanesla v Ljubljano, kjer prebiva še danes. Vendar se vrača v domači kraj. O vrednosti satire in humorja, vlogi umetnosti ter lucidnem videnju trenutnega dogajanja sva si dopisovala z umetnikom, ki si v svojih delih vse življenje prizadeva za to, da resnica ne ostaja zakrita, Stanetom Jagodičem.

Stane Jagodič se že od zgodnjih začetkov izrazito angažirano ukvarja z vizualno umetnostjo. Predstavlja se v obliki satirične risbe – karikature, fotomontaže, kolaža, asemblaža, aforizma, poeme, videa in člankov. Spodbude za svoje ustvarjanje je prejemal od naprednih slovenskih novinarjev, kritikov in različnih vidnih naslovnikov iz tujine. Dokumentiral je svoj domači kraj ter komentiral pestro kulturno-umetniško dogajanje v času tranzicije, kritično pa vrednoti tudi današnje dogajanje. Njegovo ustvarjalno kariero zaznamuje bogato število mednarodnih nagrad in priznanj, sooblikoval je pomembno umetniško skupino, imenovano Grupa Junij, ter vzpostavil odmeven festival Aritas-satirA, ki je pustil močan pečat v kulturni krajini našega kraja.

V ŠMARJE SE VRAČATE OBČASNO. KAKO SE JE Z LETI SPREMINJAL VAŠ ODNOS DO KRAJA IN NJEGOVIH PREBIVALCEV, KAKO ČUTITE ŠMARJE DANES? BI NA KATERI TOČKI REKLI, DA SI JE KRAJ UTRL POT V VAŠA USTVARJALNA DELA?

V starosti, ko se mi približuje osemdesetletnica, redko obiščem svoja mladostna kraja Šmarje in Brecljevo, zelo živi pa so spomini na otroško obdobje, v katerem sem užival v pristni naravi in med srčnimi sosedi. Nedvomno je zgodnja mladost močno vplivala na moje ustvarjanje, kar potrjujejo prve risbe s podeželsko, romantično motiviko. Trpka doživetja pod gričem sv. Tomaža in hribom sv. Roka pa so vplivala na moje poznejše angažirano ustvarjanje, in to na področju vizualnega in literarnega izpovedovanja. V duhu zahvale moram omeniti, da mi je Občina Šmarje pri Jelšah po osnovni šoli namenila štipendijo, ki mi je omogočila šolanje na Srednji šoli za oblikovanje v Ljubljani (1961–1965), po kateri sem eno leto učiteljeval v Lesičnem na Kozjanskem. Tam se je v meni prebudil puntarski duh, tako da sem narisal prve angažirane karikature, ki sem jih samozavestno poslal redakciji časopisa Pavliha v Ljubljano. Urednica Irena Špenko mi jih je začuda hitro objavila in ena od njih je na srečanju prosvetnih delavcev v Rogaški Slatini doživela javno kritiko. V kratkem obdobju službovanja na Kozjanskem sem napisal tudi daljšo črtico z naslovom Ni druge poti - Krčevito, v kateri sem opisal tragično družino na šmarskem podeželju. Poslal sem jo celjskemu časopisu, a je ni objavil. Je pa bila črtica kmalu zatem objavljena v Pisani njivi, prilogi Kmečkega glasu, katere urednica je bila Neža Maurer. Objava me je spodbudila, da sem črtico poslal tudi na vsejugoslovanski literarni natečaj v Skopje, kjer sem osvojil odkupno nagrado in objavo v časopisu Nova Makedonija.

V SVOJI OBSEŽNI MONOGRAFIJI ORBIS ARTIS NEMIRNO IN KREATIVNO/SPOMINI 1945–2004 STE ZBRALI MNOŽICO SPOMINOV, VELIKO JIH JE VEZANIH TUDI NA KRAJANE ŠMARJA IN OKOLJE KOZJANSKEGA. SE VAM KAKŠEN SPOMIN ZDI MOČNO AKTUALEN?

Natis knjige Orbis Artis, katere pobudnika sta bila sošolec, oblikovalec Oskar Kogoj in Nada Šumi, urednica glasila Ljubljana, so mi omogočili zagnani šmarski kulturniki Jože Čakš, Tone Kampuš, Slavko Javorič, žena Greta ter številni naročniki širom Slovenije. Zajetna publikacija mi posebej na stara leta pomeni duhovno zadoščenje, saj mi v tekstih in na fotografijah razgrinja razgibano življenje od detinstva do upokojitve. Zabeleženih je mnogo doživetij, zelo prijetnih in tudi neprijetnih. V knjigi Orbis Artis sem opisal tudi poseben doživljaj, ko me je mama Julijana kot predšolskega fantiča prvič popeljala po stopnicah šmarske Kalvarije. Groteskna motivika, ki je danes tudi imenitno predstavljena v šmarskem muzeju, me je zelo vznemirila in ob krutih prizorih trpinčenja Kristusa tudi zgrozila in prestrašila.

V SVOJEM UMETNIŠKEM USTVARJANJU VENOMER NAJDETE NAČIN, DA OPOZORITE NA POGOSTO SPREGLEDANE DRUŽBENE SKUPINE. KAKO VIDITE POLOŽAJ RANLJIVIH SKUPIN V SITUACIJI, KOT JE SEDANJA?

Od nekdanj me motijo socialne krivice preprostega človeka, posebej delavcev, ki opravljajo garaška, mukotrpana opravila, na kar sem z risano karikaturo in fotomontažo pogosto opozarjal. V času neuvrščene socializma so imeli proletarci več pravic kot v današnjem nehumanem kapitalizmu. Parola solidarnost – pravičnost je takrat odsevala tudi v realnem življenju.

ZDI SE, DA SE JE SATIRA V KLASIČNEM SMISLU PREOBLIKOVALA S TEM, KO JE POSTALA TUDI DEL INTERNETNIH KOMUNIKACIJ. MORDA JE TO ZELO VIDNO PRI KLASIČNI KARIKATURI. KAJ SE JE ZGODILO, DA JE KARIKATURA PRIČELA IZGUBLJATI SVOJO PRAVO MOČ?

V prejšnjem sistemu je tudi risana karikatura imela svoje poslanstvo in so jo sistematično objavljali različni tiskani mediji. Najbolj je izstopal časopis Pavliha, ki je dosegel celo naklado 60.000 izvodov in izplačeval solidne honorarje, ki sem jih bil deležen tudi jaz. Žal je časopis

propadel. Leta 1995 sem s trienalom in časopisom Aritas-satirA želel satirično-humoristično tradicijo na sončni strani Alp nadaljevati, žal pa so se hitro pojavili temni oblaki v obliki javne privoščljive kritike in angažirano kulturno akcijo zaustavile. Podobno se je zgodilo z Mednarodno zbirko Junij. Ta je po grobem razvrstjenju v Ljubljani kmalu zatem osvojila najvišje priznanje in 100.000 FF na mednarodnem bienalu Mois de la Photo a Paris 1988 v sekciji Aspekti kreativne evropske fotografije 1968–1988.

K sreči obstajajo bogati katalogi trienala Aritas-satirA, ki so izšli s pomočjo prijaznih sponzorjev in ohranjajo spomin na radoživo satirično-humoristično dogajanje v Šmarju in na Brecljevem. Razstave so gostovale tudi v Rogaški Slatini, Podsredi, Ljubljani, Škofji Loki in Sežani.

BI MORDA LAHKO BILA DOBRI ORODJI ZA VZPOSTAVITEV ODNOSA DO TRENUTNE SITUACIJE KORONA KRIZE PRAV HUMOR TER SATIRA?

Tehnika fotomontaže ni manj sugestivna kot risana karikatura, zato jo pogosto koristim. V teh duhamornih časih sem spomladi ustvaril približno 40 fotomontaž na temo koronavirusa. Iz krutega virusnega pojava se nisem norčeval, ampak v groteskni obliki pogledal smrti v oči in poetično obarvano motiviko po digitalni pošti poslal različnim naslovnikom. Nekatere je šokirala, prestrašila, našli pa so se tudi prejemniki, ki so angažirane sofisticirane podobe prejeli z odobravanjem, brez strahu. Zelo pozitivno so se odzvali nekateri Šmarčani, in to v času, ko je tam najhujše razsajal virus covid-19. Njihov globoko razmišljajoč odziv mi je pomenil duhovno zadoščenje.

KAKO SE SKOZI ČAS SPREMINJA NAČIN, ČEMU SE SMEJEMO IN KAJ NAM JE GROTESKNO?

Smejimo ali se celo glasno režimo cirkusantu, ki uprizarja nenavadne grimase in divje akrobacije, kar je najbližje pojmu komedija. Ob angažiranem grotesknem nastopu pa nam ni do smeha, ker nastopajoči uprizarja kruto dejanje, v smislu trpinčenja v duhovnem in telesnem smislu, kar se označuje s pojmom tragedija. Satirično-groteskni so nekateri motivi šmarske Kalvarije, kjer je kipar upodobil kruto nasilje nad Kristusom, in angažirani motivi nekaterih tujih slikarjev (Francisco de Goya, Honore Daumier, Edward Munch, John Heartfield), slovenskih slikarjev (Hinko Smrekar, Tone Kralj, Zoran Mušič, France Mihelič) in partizanskih grafikov.

VENDARLE SE ZDI, DA SKOZI ČAS ČLOVEŠTVO PONAVALJA ENE IN ISTE NAPAKE, KI BI JIH LAHKO KRATKOMALO OZNAČILI SKORAJ ŽE ZA ABSURDNE. SE VAM ZDI, DA GRENKI RESNICI SKOZI ČAS VEDNO TEŽJE ZREMO V OČI? KJE VIDITE RAZLOGE ZA TO?

Žal se ciklično ponavljajo zgrešene poteze v preteklosti. V šibkem ekonomskem stanju, ki ga povzročajo utrujeni oblastniki, se na obzorju hitro pojavijo oblasti željni posamezniki, ekstremisti, ki s političnimi zvijačami zavladajo zbeganemu ljudstvu. Če začutijo vseljudski odpor, ga lahko s pomočjo vdanih,

Reprodukcija: Iz cikla Quo vadis homo-Coronavirus, fotomontaža 2020

INTERVJU

nazorsko istomislečnih podpornikov utišajo, in če s policijo utišanje ne uspe, lahko zanetijo državljansko vojno, kar se pogosto dogaja na različnih koncih sveta. Iz zgodovine se lahko poučimo, kako so se samovšečni diktatorji med seboj povezovali s pomočjo sorodne ideologije, oborožitvijo in kvizlingi, vse do trenutka, ko so dozorela nova revolucionarna gibanja in sprožila vstajo v strastni želji osvoboditve in vzpostavitve demokracije. Tudi v današnjem času se demonstracije vrstijo po celem svetu, tudi zaradi ekološke ogroženosti Zemlje.

KAKO SE PO VAŠEM MNENJU SPREMINJA ODNOS VRHA DRŽAVE, OD JUGOSLAVIJE PREK TRANZICIJE, DO POSAMEZNIH ZVRSTI KULTURE (KOT VEMO, STE SE SAMI POSLUŽEVALI RAZLIČNIH UMETNIŠKIH ZVRSTI), ŠE ZLASTI DO ANGAŽIRANE UMETNOSTI?

Ne morem trditi, da je bil v Jugoslaviji odnos do kulturnikov, umetnosti idealen, je pa bil odnos oblastnikov dosti bolj pozitiven kot v današnjem času. Posebej v sedanji korona krizi, ko so samostojni ustvarjalci različnih usmeritev materialno prizadeti. Upam, da bo trenutna vlada spregledala in ne bo obnavljala temačnih obdobj iz preteklosti, v katerih so shirani umetniki prezgodaj umirali.

NAM MORDA VSE BOLJ PRIMANJKUJE POGUMA, DA STOPIMO IZVEN »DRUŽBENEGA KONFORMIZMA« Z NAMENOM OPOZORITI NA NAPAKE, KI JIH KOT DRUŽBA POČNEMO?

Družbeni konformizem prinaša na kratek rok lagodje, pogumna družbena aktivnost pa duhovni nemir in materialno negotovost.

KAJ NAM TAKŠNA POGUMNA DRUŽBENA AKTIVNOST DAJE? KAKO SE NE PRESTRAŠITI, KO ZAZNAMO NEODOBRANJE?

Iz preteklosti poznamo pogumne borce za svobodo in življenjske pravice, kot so na primer Jan Hus, M. K. Gandhi, Martin Luther King, Che Guevara, ki so bili žal deležni nasilne smrti. V krutih zaporih,

izgnanstvu ali hišni izolaciji pa so preživeli nekateri revolucionarji, med njimi Martin Luther, Josip Broz, Nelson Mandela, Leh Walensa, Vaclav Havel, Mihail Gorbačov, Rudolf Maister, Boris Pahor, Jože Pučnik itd. Nekateri so uspeli s pomočjo angažiranih sledilcev uresničiti svoje cilje. Videti pa je, da je prišel čas, ko se je treba v mnogih deželah po svetu neodobranju življenjskih pravic znova hrabro zoperstaviti.

ALI TRENUTNO STANJE V DRŽAVI, EVROPI IN GLOBALNI SLIKI V VAS ŠE SPROŽA MOČAN KLIC PO ANGAŽIRANOSTI?

Doživljanje sodobnega, izredno problematičnega sveta me močno vznemirja. Tu in tam s pomočjo interneta izpeljem kakšen angažiran krik, ki pa se pretežno izgubi v puščavi. Pa naj gre za svetovno ali domačo problematiko, vezano na demokracijo, pohlep, lakoto, ekologijo, militarizem, dekadenco, antiestetiko itd.

KAKŠNE SPREMEMBE VIDITE, ODKAR JE SVET POSTAL »GLOBALNA VAS«? SE TO POZNA TUDI PRI ODZIVU NA KORONA KRIZO?

Globalizem v duhu kulture, humanizma je dobrodošel, v gospodarsko-potrošniškem smislu pa poguben zaradi nepremišljenega izčrpavanja našega planeta ter uničevanja naravnih danosti, zaradi dolgih prometnih povezav, ki onesnažujejo morje, zrak in zemljo. Tudi medcelinsko prevažanje prestane hrane ni spodbudno, ker izpodriva domačo svežo in zdravo hrano. Žal se tudi koronavirus globalno širi.

SE VAM ZDI, DA ZARADI PRAKTIČNO NEBRZDANEGA TOKA INFORMACIJ SKOZI GENERACIJE LJUDJE POSTAJAMO VSE MANJ DOJEMLJIVI ZA STISKE ČLOVEŠTVA?

Nebrzdani, divji tok informacij na spletu, posebej v dobi virozne krize, slabo vpliva na človeški organizem, v psihičnem in telesnem smislu. Osebno poplavo številnih informacij premišljeno selekcioniram in si ustvarjam svoje mnenje. Skrb za stisko človeštva naj vendar nadomesti zlobno tvitanje.

S SVOJIMI KORESPONDENCAMI Z VELIKIM ŠTEVILOM VPLIVNIH OSEB, OD SVETOVNIH VODITELJEV, FILOZOFOV DO UMETNIKOV, STE GOTOVO DOBILI ŠIROK VPOGLEDE NA ODNOS DO KULTURE V POSAMEZNIH NACIONALNIH OKOLJIH. SE MED DRŽAVAMI NAJDE KAJ VZPOREDNIC?

Lansko leto sem skrbno arhiviral več kot tisoč pisem iz tujine, ki vsebujejo odmeve na moje angažirano ustvarjanje, in ugotovil, da številčno prevladujejo tista pisma, ki so prihajala z Zahoda, kajti večino svojih angažiranih katalogov in knjig sem pošiljal v tujino še v času železne zavese, ki je dušila svobodno gibanje in komuniciranje. V času vladavine Gorbačova pa so se meje na vzhodu k sreči odprle, in on mi je poslal zahvalno pismo za monografijo, v kateri je trikrat upodobljen na fotomontaži v duhu perestrojke. Ni ostalo zgolj pri zahvali, ruski veleposlanik iz Zagreba me je obiskal in povabil na slovesno kosilo. Največ odmevov iz tujine je prišlo za knjigo Orbis Artis - Dobro jutro, gospod Orwell!, v kateri sem dal poudarek slovenskemu osamosvajanju in balkanski moriji. Knjiga je dosegla večji odmev v tujini kot Sloveniji, čeprav sem se v obliki angažiranih fotomontaž zavzeto angažiral za domovino.

“

OSEBNO POPLAVO ŠTEVILNIH INFORMACIJ PREMIŠLJENO SELEKCIONIRAM IN SI USTVARJAM SVOJE MNENJE. SKRIB ZA STISKO ČLOVEŠTVA NAJ Vendar NADOMESTI ZLOBNO TVITANJE.

BI NAPOSLED PO VSEM, S ČIMER STE SE NA SVOJI USTVARJALNI IN ŽIVLJENJSKI POTI ŽE SREČALI, VendarLE LAHKO DEJALI, DA ŽIVIMO V MIRU?

K sreči nam je Evropska Unija po letu 1945 zagotavljala mir, z izjemo balkanske morije, zato si skupaj prizadevajmo, da se vojne grozote ne bodo ponovile. No, o tem odločajo politiki in generali, zato volimo miroljubne in človekoljubne osebe.

...pride čas, ko staro leto leže k počitku
in se mlado življenje polno upanja zazre
v nov dan.

Čeprav smo z njim starejši
za kup izkušenj in več modrosti,
smo v njem
obenem tudi na začetku še enega izziva
in zato znova mladi.

Ob prebujanju novega leta
si zaželimo veder pogled v prihodnost,
ki naj bo polna ustvarjalnih dni
in mirnih noči.

Vesel Božič in srečno novo leto!

Društvo kmetič Ajda

»Vse se znova naj začenja
in se tudi spet konča.
Naj življenje najde pot,
ki vodi do srca.«
(F. Lainšček)

UČENCI in KOLEKTIV OŠ ŠMARJE PRI JELŠAH

SPOT SVETOVANJE SAVINJSKA - vaš partner na podjetniški poti.

Razvojna agencija Sotla na območju Obsotelja in Kozjanskega že več let uspešno izvaja brezplačne podporne storitve za potencialne podjetnike in podjetja.

Kakšne so naše podporne storitve?
 INFORMIRANJE o podjetniških aktivnostih preko e-biltena Moj spletni priročnik,
 PODJETNIŠKO SVETOVANJE o ustanavljanju in zagonu lastnega podjetja, poslovanju, razvoju poslovne ideje in usmerjanje k državnim vzpodbudam,
 IZVAJANJE POSTOPKOV NA PORTALU e-DEM za s.p. ali d.o.o.,
 ANIMIRANJE IN POVEZOVANJE subjektov podpornega okolja, izvajanje osebnih obiskov pri podjetnikih, spodbujanje podjetništva v regiji v sodelovanju z občinami,
 USPOSABLJANJA IN DELAVNICE o različnih aktualnih tematikah, ki so zanimive za podjetnike,
 IZMENJAVA DOBRIH PRAKS med regijami in odpiranje poslovnih priložnosti.

Dosegljivi smo na sedežu Razvojne agencije Sotla, Aškerčev trg 24, 3240 Šmarje pri Jelšah.

**DOSEŽENI
 REZULTATI
 (2018-2020)**

OPRAVLJENIH EVEM
 POSTOPKOV:
 < 1.200

**IZVEDENA
 USPOSABLJANJA:
 6**

**IZVEDENE
 DELAVNICE:
 18**

**ORGANIZIRANI
 OGLEDI DOBRIH
 PRAKS:
 2**

**IZVEDENA
 PODJETNIŠKA
 SVETOVANJA:
 < 600**

Zdaj živimo v težkih časih.
 V časih, ko koronavirus ustavlja naša življenja.
 Vendar pa mu kljub vsemu ne bo uspelo
 zaustaviti srčnih prazničnih želja.

**Na tone sreče, zdravja in miru
 vam želimo za praznike.**

svetlične darilni butik

Jana

Jana Jagodič s.p.
 Rimska cesta 1
 3240 Šmarje pri Jelšah

FB: Svetlično Darilni Butik-Jana
 T: 03/81 85 641
 M: 031 572 627

ELEKTRO POČIVAVŠEK d.o.o.

Jožef Počivavšek
 t: 041 531 192
 e: jozi.pocivavsek@gmail.com
 Bobovo pri Šmarju 1
 3240 Šmarje pri Jelšah

- ELEKTROINSTALACIJE
- EL. POGONI VRAT
- PROTIVLOMNI SISTEMI
- VIDEONADZOR
- SUHOMONTAŽNI STROPOVI in STENE
- PREVAJANJE (MADŽARSKO in SLOVAŠKO)

SREČNO 2021!

Leto 2020 v zavodu TŠM

Leto se počasi približuje koncu in ravno v tem času se radi ozremo nazaj na prehojeno pot, naredimo »inventuro« ter z novimi načrti in zagnanostjo pričakujemo leto, ki prihaja.

Leto 2020 je bilo močno zaznamovano z epidemijo in vsem, kar nam je ta prinesla. Za turizem zagotovo nič spodbudnega.

Po prvem valu, ki za našo občino ni bil prijazen, smo kljub vsemu uspeli privabiti kar nekaj skupin in posameznikov. Občino Šmarje pri Jelšah je obiskalo lepo število turistov in vsi so nam zagotovili, da se sem zagotovo še vrnejo.

Hvala vsem ponudnikom in posameznikom, ki nam s svojo prijaznostjo ter predanostjo pomagata, da našo občino letno obišče vse več ljudi. In da iz nje odhajajo z lepim vtisom.

V Lembergu smo tudi letos izvedli kulturne dni za sedmošolce OŠ Šmarje pri Jelšah. Pripravili smo zanimivi delavnici, predstavili bogato zgodovino Lemberga ter tako otrokom približali lokalno kulturno dediščino. Hvala OŠ Šmarje pri Jelšah, da skupaj ustvarjamo lepe zgodbe in na ta način že mlade ozaveščamo o pomembnosti poznavanja lokalne zgodovine, s čimer jim dajemo močne korenine.

V prihajajočem letu bomo te programe nadgradili. Cilj je, da Lemberg obiščejo tudi osnovnošolci iz širše regije.

Spoštovani!

V imenu sedmošolcev OŠ Šmarje pri Jelšah se vam zahvaljujem za pomoč pri izvedbi kulturnega dneva v Lembergu. Otroci so bili navdušeni in presenečeni, kako bogato preteklost ima ta majhen trg. Mnogi v Lembergu sploh še niso bili, tako da smo veseli, da s takšnimi dnevi približamo lokalno kulturno dediščino otrokom, ki bodo ponesli védenje o lokalni identiteti v svet. Hvala.

Valentina Kidrič

Ker smo letos v Rotovžu Lemberg uspeli uvesti stalni delovni čas (petek, sobota, nedelja in prazniki), smo s tem pridobili lepo število obiskovalcev. V povprečju je Rotovž obiskalo med 15 in 20 obiskovalcev na teden. Veseli nas, da obiskovalci prepoznajo, kakšno bogato kulturno dediščino imamo. S ponosom jo pokažemo vsakomur. Srednjeveški dan v Lembergu, ki postaja že kar tradicionalen, pa privablja vse več obiskovalcev.

Na področju mladih smo gradili na povezovanju. Prijavili smo se v program ERASMUS+ ter tako bili partnerji na dveh mladinskih izmenjavah. Organizirali smo vrsto dogodkov – nekateri so bili zaradi epidemije izvedeni v spletni obliki. Mladini skušamo ponuditi tisto, kar želijo in potrebujejo. Zimske počitnice brez meja, poletno varstvo za otroke, pustovanje ... to so le nekatere aktivnosti, ki smo jih izvedli.

Športne dejavnosti so tisto, kar nas ohranja pri zdravju. Z aktivnostmi, ki jih izvajamo, skušamo ljudi ozaveščati o pomembnosti gibanja ter aktivnega preživljanja prostega časa. Kneippov park je za marsikoga postal kraj sprostitve in umiritve. Tam so se izvajale razne aktivnosti, ki jih bomo leta 2021 še obogatili.

Skupaj smo "športali" v gozdu, s kolesom vozili po koloparku, hodili peš v tednu ETŠ, spoznavali fit naprave v gozdu ter navijali za naše nogometaše v športnem parku.

Ni kaj – kljub epidemiji je za nami lepo leto in verjamem, da smo s svojim delom obogatili utrip naše občine. Trudili se bomo, da bo še naprej tako.

Leta 2021 pa lahko naše delo odslej spremljate tudi na naši novi spletni strani **www.visitsmarje.si**

Srečno, srčno in vse dobro v letu, ki prihaja.

*Javni zavod za turizem, šport in mladino Šmarje pri Jelšah
Melita Bevc, mag. manag., direktorica*

KNJIŽNICA
ŠMARJE PRI JELŠAH

Šmarski knjižnici nagrada za najboljši projekt slovenskih splošnih knjižnic

Vsako leto ob Dnevu splošnih knjižnic, 20. novembra, **Združenje splošnih knjižnic** podeli nagrade najboljšim knjižničnim projektom. Komisija je letos naši knjižnici za projekt **#OstaniDoma v stiku s knjižnico** dodelila vse možne točke, ga ocenila kot najboljši projekt na področju inovativne storitve za uporabnike in mu podelila nagrado za leto 2020 ter opisno oceno:

»V Knjižnici Šmarje pri Jelšah so se izjemno hitro in učinkovito odzvali na potrebe uporabnikov v času prvega vala epidemije spomladi 2020, ko je bilo ravno to okolje najbolj prizadeto. Tako so prispevali h kvaliteti življenja prebivalcev v času največje stiske. Inovativnost projekta se kaže v načinu komunikacije, katere osrednji nosilec je video medij. V razmerah fizične oddaljenosti so z uporabo najsodobnejše tehnologije in pristopov ponudili uporabnikom različne vsebine in ustvarili občutek bližine ter povezanosti. Nadomestili in ublažili so primanjkljaj, ki ga je predstavljala prepoved fizičnih obiskov knjižnice. K projektu so uspeli pritegniti več partnerjev in jim pomagali, da so se jim pridružili v novih digitalnih okoljih in projekt vsebinsko obogatili.«

Nagrade smo se izjemno razveselili. Ponosni smo, da so naša prizadevanja obrodila sadove in je naše delo postalo prepoznavno ter priznano.

Naš odziv na korona razmere v marcu je bil takojšen, vodila nas je želja, da ostanemo povezani s svojimi uporabniki in obiskovalci, zato smo hitro previharili ideje za nove načine sodelovanja in svoje vsebine prilagodili za splet. Od marca do konca novembra smo skupaj z mentorji študijskih krožkov in partnerji na YouTube kanalu Knjižnice Šmarje pri Jelšah ustvarili 188 posnetkov, ki so skupaj zbrali 58.765 ogledov in 3.237 ur gledanja.

Pomembno delo pri pripravi videovsebin poleg zaposlenih prispevajo tudi mentorji krožkov, predavatelji in gostje različnih srečanj, prav tako pa smo hvaležni vsem, ki nas spremljajo, podpirajo in spodbujajo, da lahko gradimo pot novih, srčnih oblik sodelovanja in povezovanja.

Vabimo vas, da obiščete naš brezplačni YouTube kanal Knjižnica Šmarje pri Jelšah <https://bit.ly/KSPJ-youtube>.

Nove posnetke premierno objavljamo vsak dan, vsi pa ostanejo dostopni tudi po premieri.

Jana Turk Šulc, organizatorica kulturnega programa

Najboljši projekt uvedbe slovenskih splošnih knjižnic za uvedbo inovativne storitve za uporabnike
FOTO: ARHIV KNJIŽNICE ŠMARJE PRI JELŠAH

Youtube kanal Knjižnice Šmarje pri Jelšah
FOTO: ARHIV KNJIŽNICE ŠMARJE PRI JELŠAH

Člani šmarske univerze za tretje življenjsko obdobje ostajajo aktivni in povezani

Leto 2020 je v marsičem posebno tudi za delovanje naše UTŽO, vendar ohranjamo optimizem in povezanost, čeprav na daljavo. Marca smo čez noč morali odpovedati torkova srečanja in prekiniti delo številnih krožkov. Pri iskanju rešitev nas je vodila želja, da ostanemo povezani in aktivni, in tako smo z mentorji in člani ohranjali stike po telefonu in elektronski pošti. Zelo hitro pa smo se odločili, da vsebine, kjer je to mogoče, prilagodimo za splet in tako pomembno sooblikujemo svoj YouTube kanal. Naši mentorji so sprejeli izziv in skupaj se veselimo številnih ogledov videoposnetkov in pozitivnih odzivov, ki jih dobivamo.

Pri premiernih objavah videoposnetkov se v največji meri držimo urnika dejavnosti. Ob ponedeljkih so kuharske delavnice, pohodniški študijski krožek in srečanja z **dr. Karlom Gržanom**, ob torkih raznolike vsebine torkovih srečanj in spoznavanje veselja, ob sredah zapojemo z mentorico Zvenečih jelš **Jasmino Levičar** in prisluhnemo našim pravljíčarkam, ob četrtek **Špela Pogelšek** deli zeliščarske nasvete in ob petkih poskrbimo za vadbo s fizioterapevko **Vesno Tajnšek**. Mentorji nekaterih krožkov nadaljujejo delo po elektronski pošti, nekateri krožki pa čakajo, da se spet lahko zberemo v živo, kot smo se junija in jeseni. V živo smo tako zaključili jubilejno deseto študijsko leto in začeli enajsto, ob tem pa pomembno sooblikovali tudi Parado učenja.

V dejstvu, da smo morali zapreti vrata svojih dvoran in odpreti spletno okno, smo našli tudi nekaj pozitivnega: naše vsebine so brezplačno dostopne vsem in lahko si jih pogledate večkrat iz udobja svojega doma. Morda bodo še koga spodbudile, da se nam pridruži.

Seveda vsi željno pričakujemo svoja ponovna druženja v živo, do takrat pa vas vabimo, da ste z nami na **YouTube kanalu Knjižnica Šmarje pri Jelšah** <https://bit.ly/KSPJ-youtube>.

Jana Turk Šulc, organizatorica kulturnega programa

Turistični spominek Občine Šmarje pri Jelšah za leti 2020 in 2021

1. 7. 2020 je Javni zavod za turizem, šport in mladino Šmarje pri Jelšah razpisal **javni natečaj za turistični spominek Občine Šmarje pri Jelšah za leti 2020 in 2021**.

Na javni natečaj za turistični spominek se je prijavilo devet avtorjev (polnoletne fizične in pravne osebe s stalnim prebivališčem na območju Slovenije), ki je skupaj oddalo 12 predlogov turističnih spominkov, vključno z vso dokumentacijo, zahtevano v besedilu javnega natečaja. Turistični spominki, ki so sodelovali na javnem natečaju, prepoznavno in izvirno predstavljajo kulturno in naravno dediščino občine Šmarje pri Jelšah ter turistične znamenitosti ali občino kot turistično destinacijo.

Pravočasno prispele in popolne prijave je obravnavala in ocenjevala petčlanska strokovna komisija, ki jo je imenoval župan Občine Šmarje pri Jelšah, in sicer po postopku in na podlagi meril, določenih v besedilu javnega natečaja.

Strokovna ocenjevalna komisija je 9. 11. 2020 na podlagi prispelih turističnih spominkov določila, da podeli naziv »Turistični spominek Občine Šmarje pri Jelšah« spominku KRPA SVETI ROK avtoric **Katarine Čakš** ter **Barbare Lorgor**.

Vsem sodelujočim avtorjem se za prejete predloge turističnih spominkov zahvaljujemo, nagrajenkam pa iskreno čestitamo.

*Javni zavod za turizem, šport in mladino Šmarje pri Jelšah
Melita Bevc, mag. manag., direktorica*

Krpa Sv. Rok FOTO: ARHIV JZ TSM

Obnova prostorov vrtca v podružničnih enotah Šentvid in Kristan Vrh

V Otroškem vrtcu Šmarje pri Jelšah smo zaprtje zunanjih enot in oddelkov vrtca zaradi drugega vala epidemije izkoristili za obnovo in vzdrževalna dela. Enota Šentvid in DO Kristan Vrh sta bila že nekaj let na prednostnem seznamu za obsežnejše sanacije.

SANACIJA V ENOTI ŠENTVID

Enota Šentvid je že nekaj let klicala po temeljiti prenovi prostorov. Dotrajan parket smo v obeh igralnicah nadomestili z novimi, sodobnejšimi talnimi oblogami. Prepleskali smo stene in strop ter ob tem odstranili oz. zamenjali večino dotrajanih stenskih tabel. Zamenjali smo tudi vsa notranja vratna krila in podboje ter prenovili še sanitarije z novimi predelnimi stenami.

Obe igralnici in sanitarni prostori so sedaj v novi preobleki, urejeni in pripravljeni na prihod otrok. Strokovne delavke so tudi otroke že navdušile, da jih ob vrnitvi v vrtec čaka presenečenje, ki ga bo pripravil čarovnik Ujtata iz tedaj obravnavane pravljice Prodajamo za gumbe.

SANACIJA V DISLOCIRANEM ODDELKU KRISTAN VRH

Zelo potrebna in tudi obsežna je bila sanacija igralnice in sanitarnih prostorov vrtca na Kristan Vrhu. Tam smo se že več let soočali s povišano vlago, jo poskušali obvladati, a posegi žal niso bili zadostni, da bi rešili problem. Namestili smo centralno prezračevalno napravo, ki zajema igralnico, sanitarni prostor in garderobo vrtca ter jedilnico šole. V igralnici smo izsušili tla, položili nove talne obloge in prepleskali vse stene in strop, tako smo sanirali od vlage poškodovane stene. V sanitarnih prostorih smo menjali tudi oba radiatorja, kotlička, sifone in armature ob umivalnikih ter grelnik sanitarne vode.

ENOTA SONČEK

V centralni enoti Sonček smo prepleskali osrednji prostor s telovadnico, v fazi nabave pa je tudi nov peskovnik z igralom, za katerega verjamemo, da bo res prava pridobitev na našem največjem igrišču. Prepričani smo, da bodo prenovljeni prostori pripomogli h kvalitetnejšemu življenju naših najmlajših občanov in posredno tudi ostalih.

In kakšni so naši plani in želje v prihodnje? Trudimo se sprti vzdrževati igralnice kakor tudi igrišča in vse preostale spremljevalne prostore in opremo. Želja, kaj bi še lahko storili, pa ne manjka. Prednostna naloga v tem šolskem letu bo zagotovo igrišče v DO Zibika ob novi telovadnici. *Jelka Kitak, ravnateljica JZ Vrtec Šmarje*

Obnova prostorov vrtca v podružnični enoti Šentvid
FOTO: ARHIV OTROŠKEGA VRTCA ŠMARJE PRI JELŠAH

Obnova prostorov vrtca v podružnični enoti Šentvid
FOTO: ARHIV OTROŠKEGA VRTCA ŠMARJE PRI JELŠAH

OKNA

LORENČAK

Mizarstvo Uroš Lorenčak s.p.
Lemberg pri Šmarju 16, 3241 Podplatič

NADSTANDARD, KVALITETA,
TRADICIJA, ZADOVOLJEN NAROČNIK,
TO SO OKNA LORENČAK

(03) 810 41 22 / 041 249 724
uros.lorencak@gmail.com

SREČNO 2021

Bojan Jurjec s.p.

 040 875 000

Gallusova ulica 2b
3240 Šmarje pri Jelšah
e-mail: jurjec@siol.net
www.jurjec.si

SLIKOPLESKARSTVO

**KO SE ZA AVTOM POKADI,
ZA NJEGA FENIK POSKRBI**

Varno vožnjo
in srečno 2021!

FENIK
ŠMARJE PRI JELŠAH

NAROČNIK OGLASA: FENIK, D. O. O., BOJAN JURJEC, S. P.

POSLOVANJE OTROŠKEGA VRTCA ŠMARJE PRI JELŠAH V DRUGEM VALU EPIDEMIJE

Zaradi odločitve Vlade Republike Slovenije, ki je zavoljo poslabšanja epidemioloških razmer v državi sprejela ukrepe za zaježitev širjenja okužb s covid-19, je JZ Otroški vrtec Šmarje pri Jelšah **od 26. oktobra pa do preklica zaprt**. Za otroke, katerih starši hodijo na delo in nujno potrebujejo varstvo, je župan Matija Čakš sprejel sklep, ki omogoča nujno varstvo otrok v enoti Sonček Šmarje, Slomškova 13, 3240 Šmarje pri Jelšah.

Starši, ki nujno potrebujejo varstvo, imajo možnost, da otroka pripeljejo v vrtec po predhodni najavi po e-pošti **jelka.kitak@vrtec-smarje.si**, vsakič do nedelje zvečer do 20. ure za naslednji teden. Po tej uri se naredi organizacija za prihajajoči teden.

Starši morajo ob prvem obisku vrtca predložiti naslednja dokazila:

- potrdilo delodajalca obeh staršev, da opravljajo delo in potrebujejo nujno varstvo;
- podpisano izjavo, da je otrok zdrav in da zadnjih 10 dni ni bil v stiku z okuženimi osebami. Starši naj v vrtec pripeljejo **samo zdrave** otroke.

Vrtec je za odsotne otroke v času zaprtja brezplačen. Prisotnost otrok v tednih nujnega varstva:

- 1. TEDEN** (26. 10.–30. 10. 2020) 24 otrok, 6 %,
- 2. TEDEN** (2. 11.–6. 11. 2020) 31 otrok, 7 %,
- 3. TEDEN** (9. 11.–13. 11. 2020) 46 otrok, 11 %,
- 4. TEDEN** (16. 11.–20. 11. 2020) 50 otrok, 12 %,
- 5. TEDEN** (23. 11.–27. 11. 2020) 58 otrok, 14 %.

V tem času ne nudimo kosila za zunanje odjemalce.

Jelka Kitak, ravnateljica JZ Vrtec Šmarje pri Jelšah

Tradicionalni slovenski zajtrk – na daljavo

V petek, 20. 11. 2020, smo šolarji tako kot vsako leto obeležili tradicionalni slovenski zajtrk, ki je bil že deseti po vrsti. Letošnji slogan je ZAJTRK Z MEDOM – SUPER DAN.

Zajtrk je bil za nas, učence, prav poseben, saj nismo imeli družbe sošolk in sošolcev. Ko smo se zjutraj prebudili, smo se po navodilih, ki so nam jih učiteljice in učitelji poslali po e-učilnici, dobro razgibali. Po jutranji telovadbi pa smo začeli pripravljati vsak svoj zajtrk doma. Pripraviti smo morali sestavine, kot so kruh, med, maslo, mleko in jabolko – po možnosti domačega izvora –, ter pripraviti pogrinjek. Na jedilno mizo smo položili dobrote in v krogu družine pozajtrkovali.

Ogledali smo si posnetke o peki kruha, izdelavi masla, čebelah in medu. Na koncu pa smo še rešili kviz na zapisane teme.

Pija Herič, 7. c

Voščilo OŠ Šmarje pri Jelšah

Spoštovani!

Počasi se končuje četrti teden izvajanja pouka na daljavo, ko so domače otroške sobe, kuhinje, dnevne sobe ... postale osrednji izobraževalni prostor, računalnik, tablica oziroma telefon pa sredstva sprejemanja in prenašanja obvestil, informacij, spodbudnih in toplih besed razumevanja, ki jih v teh nenavadnih časih prav vsi kdaj potrebujemo. In tako je tudi prav.

Smo samo ljudje in današnja situacija nas uči, kaj pomeni (ne) upoštevanje pravil, dogovorov. Preprosto je Narava tista, ki gospodari nad nami, malimi ljudmi, in nas opominja na naše napake, katerih žalostne posledice so vidne vsak dan v medijih. In tega si ne zasluži nihče: ne jaz, ne ti, ne mi, ne vi, ne oni. Nihče! Človek mora imeti priložnost, da živi in odživi svoje sanje, svoje podarjeno življenje tako, kot se spodobi. V krogu svoje družine, s katero se smeji, joče, skače od sreče in veselja, išče rešitve za težave, ko se pojavijo, z ljubeznijo premaguje ovire posameznega družinskega člana in se veseli njegovega še tako majhnega napredka.

Še tako majhne priložnosti, kot so možnost sprehoda in opazovanje narave z bližnjega hriba, srečanje prijatelja, ki si ga prej brezkompromisno objel in mu vlil svojo pozitivno energijo, prijazen nasmeh, ki si ga podaril prodajalki v trgovini, gostilničarju za okusen obrok, zdravniku za spodbudne besede ... vse to v teh časih dobiva nek nov pomen.

Želje so bile, so in bodo. Te nas motivirajo, da si zastavljamo cilje. Na koncu koncev je že samo življenje naš cilj. Zanj je treba delati, garati, se žrtvovati, če ga hočemo osmisliti, da ima na koncu neko vrednost. Za koga? Zase. Vsak živi svoje življenje. Če si zadovoljen s sabo, s svojim življenjem, potem je to sreča. In kaj sreča je, kje je? Sreča je, da si zdrav. Sreča je, da imaš družino. Sreča je, da si na

toplem. Sreča je, da imaš dati kaj na mizo. Sreča je marsikaj ... Ko si bomo zastavljali cilje za leto, ki prihaja, najprej pogledjmo vase in jo poiščimo, zagotovo je tam nekje ... v našem srcu. Zbežljajmo jo na plano in pomislimo na tiste, ki jim v teh dneh ni ravno lepo; pošljimo jim pozitivne misli, naredimo zanje dobro delo in počutili se bomo zadovoljno.

Naj bo naš skupni cilj za leto 2021 samo eden: preženimo ta virus, ki nas je opomnil, da brezbriznost ni najboljša odločitev. Niti zanikanje. Spoznanje, da nekih stvari ni dobro sprejemati kot samoumevnih. Res je, da si marsičesa želimo. Želje pa so tisto, zaradi katerih bomo morali narediti tisto, kar je prav (in ne, kar je fajn, kot pravi dr. Vesna Vuk Godina), in morda bomo naslednje leto že spet lahkih nog vandrali naokrog – kdo ve, kam, kdo ve, kdaj in kdo ve, s kom. Medtem pa si naredite prijetne in tople božično-novoletne praznike v krogu svojih družin. Naj vam bo lepo.

Zdravo, zdravo in še enkrat zdravo leto 2021 vam želi
kolektiv OŠ Šmarje pri Jelšah s svojimi 995 učenci

Vesele praznike
in vse dobro v 2021!

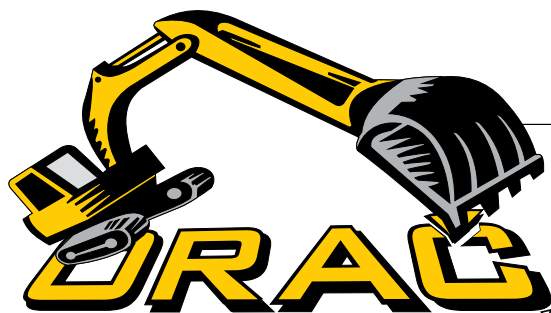
Šmarje pri Jelšah, nasproti Zdravstvenega doma.

Prevozi Gladiator s.p.
Celjska cesta 9, 3240 Šmarje pri Jelšah
Tel.: 068 155 978
Elektronska pošta: info@trgovina-gladiator.si
www.trgovina-gladiator.si

Pogodbeni dobavitelj
medicinsko-tehničnih
pripomočkov

JANKO ORAČ S.P.

Predenca 9, 3240 Šmarje pri Jelšah

Tel: 03 810 15 76

GSM: 041 588 177

E-mail: info@orac.si

Kakovost in tradicija že 40 let!

AVTOPREVOZI * STROJNA ZEMELJSKA DELA * NIZKE GRADNJE

STORITVE Z GRADBENO MEHANIZACIJO:

- izkop in nasip dvorišč
- izkopi gradbenih jam
- izkopi pasovnih temeljev
- rušenje objektov in delo s hidravličnim kladivom
- izkopi greznic, vodovodov, plinovodov, telefonije
- izdelava dovoznih poti
- pluzenje snega
- ostala dela z gradbeno mehanizacijo

GRADIMO IN IZVAJAMO:

- ceste,
- dvorišča,
- parkirišča,
- vodovode,
- kanalizacije,
- igrišča,
- urejamo kmetijske površine, nasipe
- saniramo plazove
- ostala dela po dogovoru

www.orac.si

ŠMARGO ANEKDOTA

URBAN PETEK

Jie bluo no zijmuo, te kuo jie še bluo snejga navden, de smuo se ljehkuo smarkauci še na dumáčem brejgi smučal, samuo ne me prašat, deriga lejta, kuo samuo baug ve genau.

Pa jie najstari brat vzeu lopatuo, pa jie šau skakalncuo dejlat, pa le nareduo juo jie. Jo tekau povonejgau, kak jie misluo, de jie prau, te pa zavreši: »Kar proubaj juo, nijma ti ke bit!« Pa se jies požjenem, spustijm, uodžjenem, kamarija, ka me jie visuokuo vargluo, puokl pa najenkrat v lufti obarnaluo, de suom kar iz cejlga na harbet duol parleteu. Ti grumska strejla, suom mijsluo, de suom križ kar na brejgi pusto.

Permekaršenduš, bi bluo baule, de bi me kar iz lopatuo prek harta vrezau, kuo de me jie pa na to luftarcuo zvabuo!

KORONA PESMICI

MARTINA SKUTNIK

Pri forni cirkvici
zvuonček ži zvunej,
jies pa še zmiruom
pri svuoji loubicij.
Bi bluo trajba fstoti,
sluvou jemoti,
pa mi pulicejska voura
ne duvulej!

Kulkur kuoplc tulku lajt,
korona, pousti nam žvajt!
Ne živi je, oj, ne živi je,
de čimprajt ud nas gre!

Slovarček

navden | veliko, dosti, mnogo

smarkavec | razposajen,
nedorasel fant

vonejgati | onegati, onegaviti,
delati nekaj, kar se noče ali ne
more imenovati

permekaršenduš |
prmejkršenduš, prmejduš,
izraža močno podkrepitev
trditve

luftarca | skakalnica navzgor

Šmarski
á r g o

UREDNIK Žiga Petek

DRAGE ŠMARJOLIKE, DRAGI ŠMARJOLEKI!

Pa kauvo jie?

Končuje se lajtuo, kerega bi bluo fino
čimprajt pozabit.

Bluo jie tježkuo, samuo smuo ga
oziroma ga še buomo nekaj zvauzli.
Pa fsejeno, f praznikah, ki prihajajo,
vam Šmarski argo želi muočn in taupuo
stijsk rouke, de bi našl cajt za sjebe in za
bližnje ter predsajm mira buožjiga.
Fkup zmauremo vječ.

VESEF BUOŽIČ IN SREČNUO NAUVO
LAJTUO 2021!

FSI ZA JENIGA, ŠMARJE ZA FSE!
VAŠ ŠMARSKI ARGO
(POLIJ!)

DINO MEHLE je mlad Šmarčan, ki ga je gnala radovednost, da obišče nepoznane države in spozna njihove kulture. Za študentsko izmenjavo si je izbral Portugalsko, ki ga je z morjem in surfanjem tako navdušila, da se je odločil kar ostati tam.

*Tv. da Portuguesa 48
1200-057 Lisboa
portugal*

Draga Šmarčanka, dragi Šmarčan,

ku zaj, bo? Ti moram povedat, da sn zle zadekan v Lizboni, ker se tule obnašajo, kot da ne rabijo centralne in pole zmrzujem na 14 stopinjah pa si vklapljam kalorifer, pa konc mesca plačujem 100 evrov elektrike. Letos ne pridem domov za praznike, ko me je nekaj strah, da mi Jelko 'Kam pa kam, veseli izletnik' Kacin ne bi potlej nazaj dovolilo. Tak da bom letos spet spusto kak furež. Je pa tudi res, da še na nobenem nisn bil, sn bolj tak kvizling Šmarčan. No, zdaj sn dobo šiht kot uradni šmarski korešpondent iz Portugalske, pa bom izpostavlo par stvari, da te razsvetlim.

Pir

Če si mislo, da je Tončka poceni, si se zmoto. Tu dobiš vlek pir za 1,5 evra, če pa znaš poiskat, pa ga boš v kaki beznici (taki, ku je recimo Zibika) našo za 50 centov. Tak ko mamo mi Union pa Laško, mata tu dol pravi oligopol Sagres pa Superbock, po obeh rataš fajhn v približno istem cajti, sn testiro. Večkrat zapored. Vsako leto maja me študentarija zvleče na festival v Coimbri, Queima das Fitas se rječe. Študenti celo leto šparajo pa cukajo za rokav sponzorje, da lahko pol s tem financirajo cele cisterne pira pa se majo fajhn cel kejd. To morš sam doživjet, ti ne morem opisat.

Birakracija (al kak se že reče)

Odkar sn tu, mam nostalgijo po naši upravni enoti Šmarje. Da sn dobo davčno, so me 4 mesce pošilali iz ene pisarne v drugo, nakar sn jo dobo v taprvi pisarni, po tem ko sn mogo izpolnat ene 60 vprašanj, ko jih ne bom rabo vedet niti jes niti oni. Sn si mislo, vredi, pol pa tak nočete, da vam davke plačujem. V glavnem, tote šihte majo tolko za ziher, da jih boli đoka, če delajo kaj al ne. Pa malo verjetno, da bojo govorili kaj drugega ko portugalsko, se boš mogo naučit šprehat.

Surfanje

Že ku so me na Arehi v osnovni z nogami pritrdili na tisto desko, mi je blo nelagodno, pa sn se fseeno spusto dol. Ko so me v Umagi dali na tisti sup, je nekaj tud šlo, je blo morje ko župa. Tu te pa dajo gor na desko sred Atlantika pa valov, pol se pa sam znajdi. Jebenti, sn prvo mislo, da so me dali v centrifugo. To, da v Umagi dvakrat priplavam do štrika pa nazaj, mi tu nič ne pomaga. No, dobra stvar tega surfanja je, da dobro zgledam v neopreni (pa predno me kiri vpraša, nisn se niti enkrat noter poscal) pa da maš plaže 30 minut vožnje iz Lizbone.

Politika

Veš, tu so levaki na oblasti. Mogoče jih ti poznaš pod imenom komunajzarji pa špukneš v tla, ko slišiš za njih. Zaj te bo verjetno še bolj stisnalo v herci, ko ti bom reko, da so za cajt korone dali vsem migrantom dovoljenje za bivanje, da so lahko prišli do zdravstvene oskrbe, če je blo treba. Oni ne bi postavli žice okoli sebe, majo več empatije. Tudi ne bi rušli neodvisnih medijev, stradali kulturnikov pa sovražli lastn narod. Gospodarsko se ne znajdejo najbolše, samo pa znajo skrbet za ljudi, svoje in prišleke, tudi šmarske prišleke.

No, tolko strokovne analize z moje strani. Oglasi se na kaki špricer.

Dino (jes)

PRIREDITVE

*VSEBINE BODO DOSTOPNE NA SPLETU IN NA YOUTUBE KANALU
KNJIŽNICE ŠMARJE PRI JELŠAH TER JZ TŠM ŠMARJE PRI JELŠAH.

23. 12.
SREDA
10.00

**PRAVLJIČNI VEČER ZA
ODRASLE Z IRENO ROŠKAR**
KNJIŽNICA ŠMARJE PRI JELŠAH

24. 12.
ČETRTEK
9.00

**ŠTUDIJSKI KROŽKI:
ZELIŠČARSKI NASVETI
ŠPELE POGELŠEK**
KNJIŽNICA ŠMARJE PRI JELŠAH

24. 12.
ČETRTEK
18.00

**BOŽIČNA PRAVLJICA ZA
OTROKE Z NATALIJO ČOKL
ŠOŠTARIČ**
KNJIŽNICA ŠMARJE PRI JELŠAH

25. 12.
PETEK
18.00

**GLASBENA KNJIŽNICA:
BOŽIČNI KONCERT**
KNJIŽNICA ŠMARJE PRI JELŠAH

26. 12.
SOBOTA
18.00

**GLASBENA KNJIŽNICA:
PRAZNIČNI KONCERT
DRUŠTVA GODBENIKOV
ŠMARJE PRI JELŠAH**
KNJIŽNICA ŠMARJE PRI JELŠAH

27. 12.
NEDELJA
20.00

**PREDSILVESTROVANJE
NA SPLETU**
ZAVOD TŠM, KŠŠO

28. 12.
PONEDELJEK
9.00

**DELAVNICA
SLIKARIJE ZA OTROKE**
ZAVOD TŠM, MKK NETEK

28. 12.
PONEDELJEK
18.00

**PONEDELJKOVO SREČANJE Z
DR. KARLOM GRŽANOM**
KNJIŽNICA ŠMARJE PRI JELŠAH

29. 12.
TOREK
9.00

**DELAVNICA
IGRARIJE ZA OTROKE**
ZAVOD TŠM, MKK NETEK

29. 12.
TOREK
9.00

**UTŽO: ŠEGE IN NAVADE OB
NOVEM LETU Z GUSTO GROBIN,
IRENO ČERNELČ IN VLASTO
KRAMPERŠEK ŠUC**
KNJIŽNICA ŠMARJE PRI JELŠAH

30. 12.
SREDA
9.00

**DELAVNICA
PEKARIJE ZA OTROKE**
ZAVOD TŠM, MKK NETEK

30. 12.
SREDA
9.00

**ŠTUDIJSKI KROŽKI:
ZAPOJMO Z JASMINO LEVIČAR**
KNJIŽNICA ŠMARJE PRI JELŠAH

30. 12.
SREDA
18.00

**PSIHOLOŠKI VEČER S
PSIHOLOGINJO
ANDREJO KRIŽAN LIPNIK**
KNJIŽNICA ŠMARJE PRI JELŠAH

31. 12.
ČETRTEK
9.00

**ŠTUDIJSKI KROŽKI:
ZELIŠČARSKI NASVETI
ŠPELE POGELŠEK**
KNJIŽNICA ŠMARJE PRI JELŠAH

